

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ὦ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν (Α΄ Τιμ. ζ΄ 20-21).

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ» • ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2002 • ΤΕΥΧΟΣ 24

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ νέα πρόκληση τῆς Ραβέννας...	σελ.	1
Μαρτυρία ἢ ἀποστασία; Σκέψεις καὶ ἐκτιμήσεις μετὰ τὴ Ραβέννα. Διακήρυξη Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν	σελ.	3
Περί τῶν γενομένων εἰς τὴν Ραβένναν	σελ.	7
Περί τῆς λειτουργικῆς γλώσσης	σελ.	8
Ἐρωτήσεις σχετικῆς μέ συνέντευξη τοῦ κ. Στ. Μπαλογιάννη	σελ.	10
Θεῖος Oscar ἐναντίον θείου Sam	σελ.	16
Ἐλεύθερο Βῆμα	σελ.	19
Εἰδήσεις καὶ Σχόλια	σελ.	20

Ἡ ΝΕΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΡΑΒΕΝΝΑΣ

Ὅπως ἔχουμε γράψει κατ' ἐπανάληψη, τὸ μείζον ἐκκλησιαστικὸ πρόβλημα-πρόκληση τῶν ἡμερῶν μας εἶναι ἡ προωθημένη πανθηροσκεία. Αὐτὸ ἐντάσσεται στό πλαίσιο τῆς πολιτισμικῆς παγκοσμιοποίησης-ἰσοπεδώσεως τῆς «Νέας Ἐποχῆς». Καί οἱ μὲν σκοτεινοὶ κύκλοι πού προωθοῦν τό σχέδιο αὐτό, τὴ δουλειά τους κάνουν, θά ἔλεγε κάποιος. Τό πρόβλημα εἶναι ὅτι εὐρίσκονται συνειδητοὶ ἢ ἀσυνείδητοι ὑποστηρικτές τοῦ σχεδίου σέ ἐπίπεδο ἀνωτάτης ἐκκλησιαστικῆς ἡγεσίας τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἄξιοσημείωτο εἶναι ἐπίσης ὅτι τό σχέδιο αὐτό τῶν ψευδῶν ἐνώσεων τῶν χριστιανικῶν ὁμολογιῶν κατ' ἀρχὴν καί τῶν διαφόρων θρη-

σκευῶν ἐν συνεχείᾳ, προωθεῖται μέ ἐπιταχυνόμενους ρυθμούς ὅσο περνᾷ ὁ καιρός.

Σταθμὸς στήν προώθηση τοῦ μοντέλου τῆς πανθηροσκείας ἦταν ἡ πρώτη συνάντηση τῆς Ἀσσίζης τό 1986, ὅπου ἐκπρόσωποι ὅλων τῶν θρησκευτῶν μέ ἐπικεφαλῆς τόν πάπα προσευχήθηκαν «ὁ καθένας μέ τόν τρόπο του» ὑπέρ τῆς εἰρήνης.

Μετά τά γεγονότα τῆς 11ης Σεπτεμβρίου 2001 εἶχαμε ἕναν καταγισμὸ Διαθηροσκειακῶν Συναντήσεων «ὑπέρ τῆς εἰρήνης» μέ ἀποκορύφωση αὐτὴν τῆς Ἀσσίζης τόν Ἰανουάριο τοῦ 2002.

Τό πιό πρόσφατο δείγμα προωθήσεως τῆς ψευδοῦς (οὐνιτικῆς) ἐνώσεως Ὁρθοδόξων καί παπικῶν εἶναι αὐτό τῆς Ραβέννας.

Στή Ραβέννα της Ίταλίας, τόν Ίούνιο του 2002 έτελέσθη Ὁρθόδοξος Θεία Λειτουργία στήν παλαιοχριστιανική Βασιλική του Ἁγίου Ἀπολλινναρίου ἀπό τόν Παναγιώτατο Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο Α΄. Συνελλειτουργήσαν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος, ὁ Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης (Ζηξιούλας), ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος κ.ἄ.

Ἡ Θεία Λειτουργία αὐτή ἦταν τό ἐπιστέγασμα του «Δ΄ Οἰκολογικοῦ Διεθνούς καί Διαθρησκειακοῦ Συμποσίου» ἐν πλῶ μέ θέμα «Ἡ Ἀδριατική. Μία ἀπειλούμενη θάλασσα, ἕνας κοινός στόχος». Τό Συμπόσιο τελοῦσε ὑπό τήν αἰγίδα του Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καί του Προέδρου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ρομάνο Πρόντι, ὅπως ἀκριβῶς καί ἡ Διαθρησκειακή Συνάντηση τῶν Βρυξελλῶν του παρελθόντος Δεκεμβρίου. Οἱ ἐν πλῶ συμποσιαστές ἦσαν περίπου 300, στήν πλειοψηφία τους παπικοί καί προτεστάντες. Μετεῖχαν ἐπίσης, καθὼς εἶναι ἡ τελευταία διαθρησκειακή μόδα, ἔδραϊοι, μουσουλμάνοι καί ἐκπρόσωποι ἄλλων θρησκειῶν.

Ὅλοι σχεδόν αὐτοί οἱ «ἐπίσημοι» ἦσαν στήν πρώτη σειρά τῶν καθισμάτων του Ἱεροῦ Ναοῦ του Ἁγίου Ἀπολλινναρίου ἀπό τήν ἀρχή μέχρι τό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας, μέ πρώτους τόν καρδινάλιο Κάσπερ, Πρόεδρο του «Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιά τήν Ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν» καί τόν καρδινάλιο Ἐτσεγκαράι, Πρόεδρο του «Ποντιφικικοῦ Συμβουλίου γιά τή Δικαιοσύνη καί τήν Εἰρήνη».

Σ' αὐτούς ὑπεκλίνοντο ζητώντας συγχώρηση πρῖν κοινωνήσουν τῶν ἀχράντων μυστηρίων ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης καί οἱ ὑπόλοιποι συλλειτουργήσαντες Ὁρθόδοξοι.

Κατά τήν ὥρα τῆς Θείας Μεταλήψεως τῶν πιστῶν προσήλθε νά κοινωνήσει τό πλῆθος τῶν παρευρεθέντων Ὁρθοδόξων καί ἑτεροδόξων. Παρ' ὅτι ἕνας ἐκ τῶν διακόνων εἶπε στά ἀγγλικά ὅτι μόνον οἱ Ὁρθόδοξοι μποροῦν νά κοινωνήσουν, ὅμως, ἀπό τόν τρόπο πού ἔκαναν τόν σταυρό τους, ἀπεδείχθη ὅτι **προσηλθάν καί ἐκοινωνήσαν καί ἑτεροδόξοι χωρίς κανείς νά τους ἐμποδίσει.**

Στό τέλος **ἔλαβαν ἀντίδωρο οἱ παπικοί καρδινάλιοι** ἐν πάσῃ ἐπισημότητι ἀσπαζόμενοι τόν Πατριάρχη καί τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβα-

νίας πού διένεμαν τό ἀντίδωρο. Ἡ πρακτική αὐτή ἦταν πλήρως σύμφωνη μέ αὐτό πού καυχώμενος διεκήρυσσε ὁ οἰκουμενιστής Πατριάρχης Ἀθηναγόρας. Ἐγώ, ἔλεγε, ὅταν ἔρχονται Καθολικοί καί Προτεστάνται καί ζητοῦν νά μεταλάβουν, τους προσφέρω τό Ἅγιον Ποτήριον(!)

Τό παράδειγμα τῆς Ραβέννας εἶναι ἐνδεικτικό του πῶς «ἀξιοποιοῦνται» φαινομενικά ἄσχετες πρωτοβουλίες καί ἐκδηλώσεις (γιά τήν προστασία του περιβάλλοντος, γιά τήν εἰρήνη κ.λπ.) προκειμένου νά λάβουν χώρα συμπροσευχές καί γενικότερα νά προωθηθεῖ ὁ συγκρητιστικός συγχρωτισμός τῶν διαφόρων θρησκειῶν, πού ἐξισώνει τήν ἀλήθεια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ τό ψέμα καί τήν πλάνη τῶν ποικιλωνύμων αἰρέσεων. Σύμφωνα μέ τό βρετανικό Πρακτορεῖο Εἰδήσεων BBC, **«ὁ (Πατριάρχης) Βαρθολομαῖος μίλησε γιά τή συνεργασία στά θέματα προστασίας του περιβάλλοντος ὡς μία 'γέφυρα' μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν».** (βλέπε: <http://news.bbc.co.uk/hi/english/world>, ὅπου στίς εἰδήσεις του BBC (BBC News) μέ ἡμερομηνία 12.6.2002 ὑπάρχει ἀνταπόκριση του Daniel Howden ἀπό τή Βενετία μέ τίτλο «Ὁ πράσινο Πατριάρχης Βαρθολομαῖος Α'»).

Εἶναι σημαντικό νά ποῦμε πῶς εἶδε τό Βατικανό τή Θεία Λειτουργία στή Ραβέννα. Στήν ἱστοσελίδα του ἐπισήμου εἰδησεογραφικοῦ πρακτορείου του Βατικανοῦ Zenit μέ ἡμερομηνία 9 Ἰουνίου 2002 διαβάζουμε: **«Ἐνα θῆμα πρὸς τήν πλήρη ἔνωση μεταξύ Καθολικῶν καί Ὁρθοδόξων** ἔλαβε χώρα, ὅταν γιά πρώτη φορά μετά ἀπό χίλια χρόνια ὁ Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔτέλεσε τή Θεία Λειτουργία στή Βυζαντινή Βασιλική τῆς Ραβέννας». Τό ἴδιο νόημα δόθηκε τήν ἐπομένη καί στήν κοινή Διακήρυξη πάπα καί Πατριάρχου γιά τήν προστασία του περιβάλλοντος. Ὁ πάπας εἶπε ὑπογράφοντας τό κείμενο ὅτι «...ἡ ὑπογραφή αὐτή εἶναι ἕνα ἀκόμη παράδειγμα του ὅτι ἔχουμε κοινούς στόχους. **Ἡ ὑπογραφή αὐτή εἶναι τό προοίμιο τῆς ἐπιστροφῆς στήν πλήρη κοινωνία.**» (ZENIT.org 9.6.2002)

Καί ἐνῶ αὐτά τά δείγματα γραφῆς του Φαναρίου εἶναι γνωστά (καί καταδικαστέα) ἤδη ἀπό τή δεκαετία του '60, εἶναι δυστύχημα ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὅπως φαίνεται ἀπό

τά γεγονότα (έπίσκεψη πάπα κ.ά.), εγκαταλείπει τήν παραδοσιακή γραμμή πού ακολουθούσε μέχρι και του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Σεραφείμ και πλέον συναγωνίζεται τό Φανάρι σέ οίκουμενιστικά ανοίγματα.

Ἡ Διαθρησκειακή Συνάντηση τῶν Ἀθηνῶν τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου ἀποτελοῦσε ἕνα τέτοιο δεῖγμα ἀνοίγματος. Καί λέμε ὅτι ἀποτελοῦσε, διότι ἀπό τήν Δ.Ι.Σ. τοῦ Ἰουνίου 2002 ἀπεφασίσθη ἡ ἀναβολή της. Τό γεγονός αὐτό βέβαια μᾶς χαροποιεῖ. Αἰσθανόμεθα δικαιωμένοι, διότι ἡμασταν ἐκ τῶν πρώτων πού ἀντιταχθήκαμε στήν ἰδέα τῆς Διαθρησκειακῆς καί ὅσων αὐτή προϋποθέτει καί συνεπάγεται. Ὅμως τό σκεπτικό τῆς «ἀναβολῆς δι' εὐθετώτερον χρόνον» (καί ὄχι ἀκυρώσεως), μᾶς προβληματίζει καί δέν μᾶς ἀφήνει νά τρέφουμε πολλές ἐλπίδες γιά ἀλλαγὴ τῆς νέας οίκουμενιστικῆς γραμμῆς πλεύσεως τῆς διοικητικῆς κορυφῆς τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀναβολή ἀπεφασίσθη ὄχι γιά λόγους πίστεως καί ἀρχῶν, ἀλλά γιά λόγους σκοπιμότητος. Ἐπειδή πολλοί ὀρθόδοξοι καί ἄλλοι ἐκπρόσωποι δέν θά μπορούσαν νά συμμετάσχουν «λόγω δεσμευτικῶν ὑποχρεώσεών τους» καί τελικῶς, ὅπως ὑποστηρίζουν ἐκκλησιαστικοί συντάκτες, ἐπειδή ἡ Διαθρησκειακή Συνάντηση τῶν Ἀθηνῶν δέν θά ἀπέδιδε τά ἀναμενόμενα ἐπικοινωνιακά ὀφέλη γιά τό πρόσωπο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου.

Παρ' ὅλα αὐτά ἡ ἀπόφαση εἶναι ἀξιέπαινος καί ἐλπιδοφόρος. Γιά ἄλλη μιὰ φορά ἀποδει-

κνύεται ὅτι ἡ τεκμηριωμένη καί σαφῆς ἐναντίωση κλήρου καί εὐσεβοῦς λαοῦ σέ ἀποφάσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως πού ἐκτιμῶνται ὡς ἐσφαλμένες, ἀποδίδει καρπούς. Μὴν ξεχνοῦμε ὅτι ὁ Ἱερός Σύνδεσμος Κληρικῶν Ἑλλάδος (Ι.Σ.Κ.Ε.) καί ἡ Πανελλήνιος Ἐνωσις Θεολόγων (Π.Ε.Θ.) μέ Ψηφίσματά τους, τά ὁποῖα καί δημοσιεύουμε, (τῆς Π.Ε.Θ. δημοσιεύθηκε στό προηγούμενο τεῦχος μας) τάσσονται σαφῶς ἐναντίον τῆς πραγματοποιήσεως τῆς Διαθρησκειακῆς τῶν Ἀθηνῶν.

Πέρα ἀπό τήν προσευχή νά φωτίσει ὁ Θεός τοὺς ἐκκλησιαστικούς μας ἡγέτες νά τηροῦν παραδοσιακή καί θεάρεστο γραμμή σ' αὐτά τά θέματα, αὐτό τό ὁποῖον ἐπίσης χρειάζεται εἶναι νά ἀναδεικνύεται δι' ἔργων καί λόγων αὐτή ἡ καλή ἐμμονή καί ὁμολογία κλήρου καί λαοῦ σέ ὅσα οἱ Ἅγιοι Πατέρες μᾶς παρέδωσαν.

Δημοσιεύουμε γι' αὐτόν τό λόγο ἀμέσως παρακάτω τό κείμενο Διακηρύξεως κληρικῶν καί μοναχῶν γιά τή Ραβέννα καί παρακαλοῦμε ὅσους ἐκ τῶν κληρικῶν, μοναχῶν καί μοναζουσῶν ἐπιθυμοῦν νά συμμετάσχουν στή μικρὴ αὐτή κατάθεση ὀρθοδόξου ὁμολογίας, νά τό δηλώσουν γράφοντας: «Συμφωνῶ μέ τή Διακήρυξη γιά τή Ραβέννα καί προσυπογράφω». Νά ἀποστείλουν δέ τή δήλωση μέ τό ὄνομά τους καί τήν κληρικὴ ἢ μοναστικὴ τους ἰδιότητα στή διεύθυνση: Περιοδικό «ΘΕΟΔΡΟΜΙΑ» Τ.Θ. 1602, 54124 Θεσσαλονίκη Fax: 0310/99.66.63 Τηλ. 0310/99.66.60

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ Ἡ ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ; Σκέψεις καί ἐκτιμήσεις μετά τή Ραβέννα

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΩΝ

Ἐξίσωση Ἐκκλησίας καί αἰρέσεων

Ο εἰκοστός αἰώνας, πού μόλις ἔληξε, ἡμπορεῖ νά χαρακτηρισθεῖ ὡς ὁ αἰώνας τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως. Προτεσταντικῆς βασικῶς ἐμπνεύσεως ἡ κίνηση

αὐτή ἀπέβλεπε στήν προσέγγιση καί ἐνότητα τοῦ κατακερματισμένου προτεσταντικοῦ κόσμου. Ἡ κίνηση υἱοθετήθηκε δυστυχῶς καί ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἔθεσε ἔτσι ὑπό ἀμφισβήτηση τήν αὐτοσυνειδησία της ὡς τῆς Μιάς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀπο-

στολικής Ἐκκλησίας, μέ τήν ὁποία ἔπρεπε νά ἔνωθοῦν οἱ τοῦ λοιποῦ χριστιανικοῦ κόσμου, καί μετεβλήθη σέ μία ἀπό τίς ἑκατοντάδες, χριστιανικές ὁμολογίες ἢ «ἐκκλησίες», οἱ ὁποῖες ἐν τῇ διαιρέσει τους εἶναι ἑλλειμματικές καί προβληματικές· πρέπει νά ἔνωθοῦν, ὥστε νά ἐπιτευχθεῖ τό ὄραμά τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, κατά τό κυριακόν «ἵνα πάντες ἐν ᾧσι». Σάν νά ἔπαυσε νά ὑπάρχει στήν ἱστορία ἡ Ἐκκλησία ὡς σῶμα Χριστοῦ, ὡς εὐχαριστιακή κοινότητα, ἀναζητεῖται τώρα ὡς ἀνύπαρκτη ὄντοτητα, μερικῶς καί ἑλλιπῶς ὑπάρχουσα στίς πολλές «ἐκκλησίες». Ἡ ἔνωση δέν κατανοεῖται πλέον ὡς ἔνωση μέ τήν Ἐκκλησία, ὡς ἔνωση τῶν ἀπεσχισμένων μέ ἑμᾶς, «μετά τῆς Ἐκκλησίας», «μεθ' ἡμῶν», ὅπως κατενοεῖτο πάντοτε, ἀλλά ὡς «ἔνωση τῶν ἐκκλησιῶν», ὅπως ἐπεβλήθη δυστυχῶς ὁ ὅρος καί στήν θεολογική ἐπιστήμη, μετά τή μακροχρόνια οἰκουμενιστική αἰχμαλωσία καί ἀλλοτρίωση. Δυστυχῶς δέν ἀποφύγαμε τήν ἐξίσωση τῶν χριστιανικῶν ὁμολογιῶν· παρασυρθήκαμε στήν πράξη, παρά τίς ἀντίθετες δηλώσεις, στό νά κατανοοῦμε τήν ἔνωση ὡς πανομολογιακή συγκόλληση.

Ἐπιπλέον, ὁ Παπισμός διεκδικώντας γιά τόν ἑαυτό του μέχρι καί σήμερα τήν ἐκκλησιολογική ἀποκλειστικότητα, ὑπεύθυνος καί πρωτουργός τῆς διαιρέσεως, δέν διέπραξε τό σφάλμα νά μετᾶσχει ὡς μέλος στό Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν καί νά μεταλλαγεῖ σέ μία ἀπό τίς πολλές «ἐκκλησίες». Φραστικά πάντως καί ὑποκριτικά ἐπαινεῖ τήν Οἰκουμενική Κίνηση, τήν ὁποία ἐπευλογεῖ ὡς προεργασία γιά τήν μετά τῆς Ρώμης τοῦ Πέτρου καί τοῦ πάπα ἐνότητα. Ἰδιαίτερα ἐπιχαίρει καί συγχαίρει γιά τήν συμμετοχή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία αὐτοκαταργήθηκε στήν πράξη ὡς ἡ μοναδική ἐνσάρκωση καί συνέχεια τῆς Una Sancta, ἐκχωρήσασα τό ἰδικό της πεδίο, τήν ἰδική της ταυτότητα, στήν σχισματική καί αἰρετική Ρώμη, στή Ρώμη τοῦ filioque, τοῦ πρωτείου ἐξουσίας τοῦ πάπα, τῶν ἀζύμων, τοῦ καθαρτηρίου πυρός, τῆς κτιστῆς χάριτος καί ὄλων τῶν ἄλλων καινοτομιῶν καί παρεκκλίσεων.

Οἱ Οἰκουμενιστές καθησυχάζουν συνειδήσεις

Οἱ ἐκ τῶν ἡμετέρων πρωτεργάτες τῆς πρωτοφανοῦς αὐτῆς ἀποστασίας, ὅπως ἐν τοῖς

πραγμασι ἀποδείχθηκε, καθησυχάζαν καί καθησυχάζουν τίς δικές τους συνειδήσεις ἀλλά καί τήν δικαιολογημένη ἀγωνία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, ἰσχυριζόμενοι ὅτι ἡ συμμετοχή τῶν Ὁρθοδόξων στήν Οἰκουμενική Κίνηση ἀποβλέπει στή μαρτυρία τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, στό νά βοηθήσουμε τίς ἄλλες ἐκκλησίες «νά ἴδουν τήν ἀλήθειαν, νά διαφωτίσωμεν τήν σκέψιν των μέ ἀδελφικόν τρόπον, πληροφοροῦντες αὐτάς περί τῆς διδασκαλίας τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καί ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἣτις εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀναλλοίωτος ἀπό τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς», ὅπως γράφεται στή Δήλωση τῆς Ὁρθοδόξου ἀντιπροσωπείας ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου τῆς Λούνδης (1952). Ἀπέκλειαν καί ἀποκλείουν φραστικά τήν «κοινωνίαν ἐν τοῖς μυστηρίοις», πρὶν ἀποκατασταθεῖ ἡ ἐνότητα στήν πίστη. Συνιστοῦν ἀκόμη καί τήν ἀποφυγή τῶν συμπροσευχῶν.

Ἐτσι, στή Δήλωση πάλι τῆς Ὁρθοδόξου ἀντιπροσωπείας στό Β' Συνέδριο τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν στό Evanston (1954) γράφεται: «ὅταν ἐξετάζωμεν τό πρόβλημα τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, δέν δυνάμεθα νά ἀντιμετωπίσωμεν αὐτό κατ' ἄλλον τρόπον, παρά ὡς πλήρη ἀποκατάστασιν ὁλοκλήρου τῆς πίστεως καί τῆς ἐπισκοπικῆς διαρθρώσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἅτινα εἶναι βασικά διά τήν μυστηριακήν ζωὴν αὐτῆς». Καί παρακάτω: «Πιστεύομεν ὅτι ἡ ἐπιστροφή ἀπασῶν τῶν Ὁμολογιῶν εἰς τήν πίστιν τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης καί ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας τῶν ἐπτά Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἥτοι εἰς τήν καθάραν καί ἀκαινοτόμητον καί κοινήν κληρονομίαν τῶν προγόνων πάντων τῶν διηρημένων (σήμερον) Χριστιανῶν, θά ἐπιφέρει μόνη αὕτη, τήν ποθητήν ἐπανενωσιν ὄλων τῶν διηρημένων Χριστιανῶν. Διότι μόνον ἡ ἐνότης καί ἡ κοινωνία πάντων τῶν Χριστιανῶν ἐν τῇ μιᾷ κοινῇ πίστει θά ἔχη ὡς ἀναγκαῖον ἀποτελεσμα καί τήν κοινωνίαν αὐτῶν ἐν τοῖς μυστηρίοις καί τήν ἐν ἀγάπῃ ἀδιάσπαστον ἐνότητα αὐτῶν τῶν μελῶν τοῦ ἐνός καί τοῦ αὐτοῦ σώματος τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ». Καί γιά νά μήν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία καί ἐκκλησιολογική ἐκκρεμότης καί ἀσάφεια γιά τό ποῦ ὑπάρχει ἡ Ἐκκλησία ἐπιλέγουν: «Ἐν συμπεράσματι ὀφείλομεν νά διαδηλώσωμεν

τήν βαθεΐαν πεποιθήσιν ἡμῶν, ὅτι μόνον ἡ ἁγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διεφύλαξε τήν “ἅπαξ παραδοθεῖσαν τοῖς ἁγίοις πίστιν” ἐν πάσῃ τῇ πληρότητι καί καθαρότητι αὐτῆς».

Σέ ἐγκύκλιο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «Πρός τὰς αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας» τοῦ 1952, ὑπογραφόμενη ἀπό τόν πατριάρχη Ἀθηναγόρα, ἀφοῦ υἱοθετεῖται κατὰ πάντα καί ἐξαίρεται τό ἔργο τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ὡς «θεάρεστος προσπάθεια», διατυπώνεται ἡ σύσταση νά ἀποφεύγονται οἱ συμπροσευχές μέ τούς ἑτεροδόξους: «*Δέον ἵνα οἱ ὀρθόδοξοι κληρικοί ἀντιπρόσωποι ὧσιν ὅσω τό δυνατόν ἐφεκτικοί ἐν ταῖς λατρευτικαῖς μετά τῶν ἑτεροδόξων συνάξεσιν ὡς ἀντικειμέναις πρός τούς ἱερούς κανόνας καί ἀμβλυνούσας τήν ὁμολογιακὴν εὐθιξίαν τῶν Ὁρθοδόξων, ἐπιδιώκοντες ἵνα τελῶσιν, εἰ δυνατόν, καθαρῶς ὀρθοδόξους ἀκολουθίας καί τελετάς, πρός ἐμφάνισιν οὕτω τῆς αἴγλης καί τοῦ μεγαλείου τῆς ὀρθοδόξου λατρείας πρό τῶν ὀμμάτων τῶν ἑτεροδόξων*».

Δέν ἀμφισβητοῦμε τίς προθέσεις καί τὰ κίνητρα ὄλων ἐκείνων πού ἔλαβαν μέρος κατ' ἀρχήν σέ οἰκουμενιστικά συνέδρια. Ὁ Θεός «ετάζει καρδίας καί νεφρούς». Πρέπει μάλιστα νά ἐπαινέσουμε τήν καλήν ἀγωνίαν καί τό θάρρος πού εἶχαν νά προβάλλουν μέ ξεχωριστές δηλώσεις τήν ὀρθόδοξη αὐτοσυνειδησία καί μαρτυρία, πράγμα πού δέν γίνεται σήμερα. Τί προέκυψε ὁμως ἀπό ὅλα αὐτά; Δέν ἀκυρώνονται ὅλα ἀπό τήν ἐν τῇ πράξει τῆς συμμετοχῆς ἐξίσωση τῆς Ἐκκλησίας μέ τίς αἱρέσεις καί τὰ σχίσματα, τῆς ἀληθείας μέ τήν πλάνη; Ἀπλῶς δοηθοῦν τούς σημερινούς οἰκουμενιστές ἐκ τῶν Ὁρθοδόξων νά τούς ἐπικαλοῦνται ὡς ἄλλοθι τῆς παντελοῦς πλέον καί ἀδίστακτης ἐκτροπῆς ἀπό τὰ παραδεδομένα καί νά ἐμφανίζονται δίψυχοι καί δίγλωσσοι, ἄλλοτε αὐστηροί Ὁρθόδοξοι καί παραδοσιακοί καί ἄλλοτε ἀνοικτοί σέ ὅλες τίς παραχωρήσεις.

Διγλωσσία καί διψυχία

Ἐπάρχει ὄντως σήμερα μία ἐπικίνδυνη διγλωσσία καί διψυχία, μία ἐπαμφοτερίζουσα στάση τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν, ἡ ὁποία ἐνισχύει τήν σύγχυση καί εἶναι χειρότερη ἀπό τή φανερή, τήν ἀπροκάλυπτη πλάνη. Θά προτιμούσαμε νά ὑπῆρχε σύμπτωση ἔργων καί λό-

γων, πίστεως καί πράξεων. Ἄν ἀκούσει κανεῖς πατριάρχες, ἀρχιεπισκόπους καί ἐπισκόπους νά ὀμιλοῦν περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καί παραδόσεως, περὶ τῆς κληρονομίας τῶν Πατέρων, περὶ τῶν πολυτίμων καί μοναδικῶν θησαυρῶν μας, περὶ τοῦ μεγαλείου τῶν Ἁγίων μας καί τῆς προσφορᾶς τους, περὶ τῆς ἀνάγκης νά κρατήσουμε ὅσα οἱ προπάτορές μας ἐκκληροδότησαν, θαυμάζει τήν ἀφοσίωση καί τήν προσήλωση εἰς τὰ τῶν Πατέρων, τείνει νά πιστεύσει ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του πατερικά ἀναστήματα. Τί νά τούς κάνουν ὁμως τούς λόγους καί τίς πατερικές ἐπικλήσεις, ὅταν σέ λίγο οἱ πράξεις καί ἡ συμπεριφορά τὰ διαψεύδουν; «*Ἀνήρ δίψυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ*» (Ἰακ. 1,8). Ὁ Θεός κρίνει ὄχι ἀπό τούς λόγους, ἀλλά ἀπό τὰ ἔργα.

Τί νά τίς κάνουμε τίς Δηλώσεις τῶν Ὁρθοδόξων ἀντιπροσώπων τώρα, καί τήν σύσταση νά ἀποφεύγονται οἱ συμπροσευχές, ὡς ἀντικείμενες στους ἱερούς κανόνες; Τί νά τήν κάνουμε τήν ἀπάντηση τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου στόν Βόλο (Ἰούνιος 2002) σέ ἐρώτηση δημοσιογράφου, ὅτι ἰσχύει ἡ ἀπαγόρευση μεταδόσεως τῆς Θ. Εὐχαριστίας σέ ἑτεροδόξους, ὅταν πρὶν ἀπό μερικές ἡμέρες στήν Ραβέννα ὑπό τὰ ὄμματα χιλιάδων τηλεθεατῶν κατὰ τήν ὥρα τῆς τελέσεως τοῦ φρικτοῦ μυστηρίου τῆς Θ. Εὐχαριστίας, καί ἐνῶ ὁ διάκονος ἔλεγε «*τάς θύρας, τά θύρας ἐν σοφία πρόσχωμεν*», καί ὁ πατριάρχης ἐκφωνοῦσε «*τά ἅγια τοῖς ἁγίοις*», ὄχι μόνον δέν ἐκλείσαν οἱ πόρτες γιά τούς ἀμνήτους, τούς μὴ Ὁρθοδόξους, ἀλλά μεταδόθηκε ἡ Θ. Εὐχαριστία σέ αἰρετικούς καί σχισματικούς, σέ ρωμαιοκαθολικούς πιστούς, ὅπως φάνηκε ἀπό τόν τρόπο πού ἐσημείωσαν τό σημεῖο τοῦ Σταυροῦ; Φταίει λοιπόν τώρα ὁ διάκονος γιά ὅλη αὐτή τήν ἐπί ἔτη καλλιεργούμενη οἰκουμενιστική ἀποστασία καί ἀλλοτρίωση, γιά τήν ἀμβλυνση τῆς ὀρθοδόξου εὐαισθησίας καί αὐτοσυνειδησίας; Ποιός ἐκάλεσε καί ποιός ἐπέτρεψε τούς παπικούς κληρικούς καί τούς Μουσουλμάνους νά παρίστανται, ἔμπροσθεν μάλιστα τῶν Ἁγίων Θυρῶν, στήν τέλεση τοῦ μυστηρίου τῆς Θ. Εὐχαριστίας; Ποιός ἐπιτρέπει ἐπί ἔτη τίς συμπροσευχές μέ ἑτεροδόξους, ὄχι μόνο στήν Εὐρώπη καί στήν Ἀμερική, ἀλλά τώρα καί στήν Ἑλλάδα, κατὰ τήν ὀργανούμενη κατ'

ἔτος ἑβδομάδα συμπροσευχῆς; Δέν εἶναι συμπροσευχή ἢ ἀμοιβαία συμμετοχή ἐκπροσώπων κατά τίς θρονικές ἑορτές Ρώμης καί Κωνσταντινουπόλεως σέ λατρευτικές συνάξεις καί ἢ εὐλογία τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος ἀπό τόν ἐκάστοτε παριστάμενο καρδινάλιο;

Ἡ ἐλπιζόμενη μαρτυρία κατέληξε σέ ἀποστασία

Δέν ἐπιθυμοῦμε ἐδῶ νά ἀπαριθμήσουμε ὅλες τίς ἐκδηλώσεις πού ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ ἐλπιζόμενη μαρτυρία τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως κατέληξε σέ ἀποστασία καί σέ ἀλλοτρίωση. Ἡ ὑποδοχή τοῦ πάπα στήν Ἀθήνα καί σέ ἄλλες χῶρες, καί ἡ κατ' αὐτόν τόν τρόπο νομιμοποίησή του ὡς κανονικοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, οἱ διαθηρησιακές συγκρητιστικές συνάξεις, ἡ ἀμοιβαία ἀναγνώριση τῶν μυστηρίων καί ἡ διακοινωνία πού ἐπέτρεψε τό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας μέ τούς Μονοφυσίτες, γιά τό μυστήριο δέ τοῦ γάμου καί τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας, οἱ ἀξανάμενες καταγγελίες γιά συμμετοχή παπικῶν στήν ὀρθόδοξη Θ. Εὐχαριστία καί Ὁρθοδόξων στήν παπική, μέ βάση τά συμφωνηθέντα στό ἀπαράδεκτο οὐνιτικό κείμενο τοῦ Balamand, ἡ ἀπίστευτη ἔγκριση ἀπό τό τμήμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δύο διδακτορικῶν διατριβῶν πού παρουσιάζουν ὡς ὀρθοδόξους τούς Μονοφυσίτες Διόσκορο καί Σεβήρο, ἔχουν ἀνησυχήσει καί σκανδαλίσει σέ βαθμό ἐπικίνδυνο τό ὀρθόδοξο πλήρωμα. Ἐμεινε τελικά τίποτε ὄρθιο ἀπό τά ὄρια πού ἔστησαν οἱ πατέρες ἡμῶν;

Τό θέμα τῆς κοινωνίας μέ τούς αἰρετικούς, ὡς καί τῆς ἐν συνεχείᾳ κοινωνίας μέ τούς κοινωνοῦντες, οἱ ὅποιοι μέ τήν πράξη τούς αὐτή ἀποβαίνουν ἀκοινωνῆτοι, εἶναι τό μείζον καί ἐπεῖγον θέμα στή σημερινή ἐκκλησιαστική ζωή. Τό ἐκκλησιαστικό σῶμα νοσεῖ ἐπικίνδυνα: ὑπεύθυνοι γιά τήν νόσο εἴμαστε ὅλοι, ὄχι μόνον οἱ κοινωνοῦντες μέ τούς ἑτεροδόξους, ἀλλά καί ὅσοι κοινωνοῦμε μέ τούς κοινωνοῦντες· ἡ ἐκτροπή καί ἡ παράδοση μοιάζει μέ τά συγκοινωνοῦντα δοχεῖα, μέ τή μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος, ἡ ὁποία δέν περιορίζεται στόν προκαλοῦντα τή μόλυνση. Μνημονεύοντες τούς πατριάρχες, ἀρχιεπισκόπους

καί ἐπισκόπους στίς ἱερές ἀκολουθίες, συμμετέχουμε στήν οἰκουμενιστική ἀποστασία.

Δέν πρόκειται βέβαια νά φύγουμε ἀπό τήν Ἐκκλησία, νά προκαλέσουμε σχίσμα. Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι ἰδιοκτησία κανενός πατριάρχου καί κανενός ἀρχιεπισκόπου καί ἐπισκόπου. Φεύγουν ἀπό τήν Ἐκκλησία ὅσοι κοινωνοῦν μέ τήν πλάνη, πλανῶντες καί πλανώμενοι. Ἡ Ἐκκλησία ἰδρύθηκε καί αὐξήθηκε διά τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πορεύθηκε καί πορεύεται στήν ἱστορία χάριτι καί ἐνεργείᾳ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τό ὁποῖο ἀνέδειξε Ἀποστόλους, μάρτυρας, ὁσίους, ἱεράρχες, ὁμολογητάς καί διδασκάλους τῆς ἀμωμήτου Ὁρθοδοξίας. Ἡ μετ' αὐτῶν κοινωνία εἶναι τό ἐχέγγυο καί τό κριτήριο τῆς Ὁρθοδοξίας καί ὄχι ὅσα ἐκ κοιτίας φθέγγονται οἱ οἰκουμενιστές καί οἱ οἰκουμενίζοντες. Τό «*σύν πᾶσι τοῖς ἀγίοις*» καί τό «*ἐπόμενοι τοῖς θείοις πατράσι*» εἶναι ὁ κανὼν καί ὁ γνῶμων. Προσευχόμεθα μόνον στούς κρισίμους αὐτούς καιρούς νά φωτίσει ἐν πρώτοις τό Πανάγιον Πνεῦμα νά ἐμμεῖνουν στήν ἀπόφασή τους περὶ μή συμμετοχῆς στό Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν ὅσες ὀρθόδοξες ἐκκλησίες ἀπεχώρησαν, καί πρὸ παντός τό παλαίφατο καί πρεσβυγενές Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων, ἡ μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν. Κατόπιν δέ νά ἀναδείξει καί νά παρουσιάσει ἐκ τῶν ἐπισκόπων, νά ἐμφανίσει δυνατούς καί ἀξίους τῶν καιρῶν ποιμένες, ἀξίους ὄχι τῶν κοσμικῶν καί κοσμικοφρόνων, ἀλλά ἀξίους τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ ἀξίου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, τό ὁποῖο ἐλπίζει καί περιμένει. Νά φωτίσει ὅλους μας νά πορευθοῦμε ἐπὶ τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ τῶν Ἀγίων καί τῶν Πατέρων.

Σημείωση: Ὅσοι ἐκ τῶν κληρικῶν, μοναχῶν καί μοναζουσῶν ἐπιθυμοῦν νά συμμετάσχουν στήν μικρὴ αὐτὴ κατάθεση ὀρθοδόξου ὁμολογίας ἢ μποροῦν νά τό δηλώσουν γράφοντας: «*Συμφωνῶ μέ τήν Διακήρυξη γιά τή Ραβέννα καί προσυπογράφω*». Νά ἀποστειλοῦν δέ τή δήλωση μέ τό ὄνομά τους καί τήν κληρική ἢ μοναστική τούς ιδιότητα στή διεύθυνση:

Περιοδικό «**ΘΕΟΔΡΟΜΙΑ**»
 Τ.Θ. 1602, 54124 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
 FAX: 0310/99.66.63 ΤΗΛ.: 0310/99.66.60

Οί ύπογράφωντες:

Ἀρχιμ. Ἰωσήφ, Καθηγούμενος Ἱ.Μ. Ξηροποτάμου Ἁγίου Ὁρους
Πρωτ. Θεόδωρος Ζήσης, Καθηγητής Θεολ. Σχολῆς Α.Π.Θ.
Πρωτ. Γεώργιος Μεταλληνός, Καθηγητής Θεολ. Σχολῆς Παν. Ἀθηνῶν
Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Ἀναστασίου, Καθηγούμενος Ἱ.Μ. Μεγάλου Μετεώρου
Ἀρχιμ. Μάξιμος Κυρίτσης, Καθηγούμενος Ἱ.Μ. Ἁγ. Διονυσίου Ὀλύμπου
Ἀρχιμ. Μάξιμος Καραβᾶς, Καθηγούμενος Ἱ.Μ. Ἁγ. Παρασκευῆς Μηλοχωρίου
Ἀρχιμ. Σεβαστιανός Ἀμανατίδης, Καθηγούμενος Ἱ.Μ. Ἁγ. Παρασκευῆς Καστορίας
Ἀρχιμ. Θεόκλητος Μπόλκας, Καθηγούμενος Ἱ.Μ. Ὁσίου Ἀρσενίου Χαλκιδικῆς
Ἀρχιμ. Κύριλλος Κεχαγιόγλου, Καθηγούμενος Ἱ.Μ. Παντοκράτορος Μελισσοχωρίου
Ἀρχιμ. Τιμόθεος Τσότρας, Καθηγούμενος Ἱ.Μ. Ὁσίου Ἰωάννου Ρώσσου Κασσανδρείας
Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Πῆχος, Καθηγούμενος Ἱ.Μ. Λογγοβάρδας
Ἀρχιμ. Θεόφιλος Ζησόπουλος, Πνευματικός Ὁρθ. Χριστ. Ἀδελφότητος «ΛΥΔΙΑ»

Ἀρχιμ. Λαυρέντιος Γρατσίας, Ἱ. Μητρ. Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας
Ἀρχιμ. Παῖσιος Παπαδόπουλος, Ἱ. Μητρ. Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας
Ἀρχιμ. Λουκάς Τσιούτσικας, Ἱ. Μητρ. Λαγκαδᾶ
Ἀρχιμ. Παῦλος Ντοῦρος, Ἱ. Μητρ. Κίτρους Κατερίνης καί Πλαταμῶνος
Ἱερομ. Ἡλίας Ζαχαράκης, Ἱ. Μητρ. Καρπενησίου
Ἱερομ. Ἱερόθεος Σκιαδᾶς, Ἱ. Μητρ. Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας
Ἱερομ. Χρυσόστομος Κάρτσωνας, Σκήτη Ἁγίας Ἄννης, Ἁγιον Ὄρος
Πρωτοπρ. Σαράντης Σαράντος, Καθηγητής Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς
Πρωτοπρ. Γεώργιος Κουγιουμτζόγλου, Ἱ. Μητρ. Σιδηροκάστρου
Πρωτοπρ. Λάμπρος Φωτόπουλος, Ἱ. Μητρ. Ἀττικῆς
Πρωτοπρ. Ἰωάννης Φωτόπουλος, Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
Πρεσβ. Ἀθανάσιος Μηνᾶς, Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
Πρεσβ. Βασίλειος Κοκολάκης, Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
Μοναχός Δαμασκηνός Καρακαλληνός

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΑΒΕΝΝΑΝ

Τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου,
Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μ. Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους

Εύρισκόμενος ἐν Ἀθήναις ἐδέχθη πολ-
λάς ἐρωτήσεις σκανδαλισθέντων Χρι-
στιανῶν, οἱ ὅποιοι, ὅπως λέγουν, εἶδαν
στήν τηλεόρασι τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη
καί τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας νά μεταδί-
δουν τά Ἄχραντα Μυστήρια σέ Ρωμαιοκαθο-
λικούς κατά τήν θείαν Λειτουργίαν γενομένην
εἰς Ραβένναν. Ἄλλοι μέ ἐπληροφόρησαν ὅτι
γνωστός δημοσιογράφος νεοεποχητικῆς ἐφη-
μερίδος ἐπήνεσε τό γεγονός.

Θέλω νά πιστεύω ὅτι τόσον ὁ Παναγιώτα-
τος Οἰκουμενικός Πατριάρχης ὅσον καί ὁ Μα-
καριώτατος Ἀλβανίας δέν ἀντελήφθησαν ὅτι
οἱ προσερχόμενοι νά κοινωνήσουν εἶναι ἑτερό-
δοξοί. Ὁ διάκονος, ὁ ὅποιος ἴστατο παρά τόν

Παναγιώτατον καί τόν Μακαριώτατον θά
ἔπρεπε νά πληροφορήσῃ αὐτούς ὅτι οἱ προ-
σερχόμενοι εἶναι ἑτερόδοξοί, ἐάν βεβαίως τό
ἀντελαμβάνετο ἐκ τοῦ μή ὀρθοδόξου τρόπου
κατά τόν ὅποιον ἔκαναν τόν σταυρόν των. Ἡ
καί τό ἀσφαλέστερον, θά ἔπρεπε νά ἐρωτῶνται
οἱ προσερχόμενοι ἄν εἶναι Ὁρθόδοξοί.

Ἐπειδή ὁ σκανδαλισμός εἶναι μέγας μέ
ἀπροβλέπτους συνεπείας διά τήν ἐνότητα τῆς
Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, νομίζομεν
ὅτι εἶναι ἐπιτακτική ἀνάγκη νά ὑπάρξουν
ὑπεύθυνοι καί ἐπίσημοι δηλώσεις ὅτι τά ἄνω-
τέρω ἐγιναν ἐκ παραδρομῆς καί λάθους καί ὅτι
δέν θά ὑπάρξῃ συνέχεια αὐτῶν.

Γνωρίζω ἀπό αὐτόπτας μάρτυρας ὅτι ὁ Πα-

ναγιώτατος οὐδέποτε μεταδίδει τὴν Θεϊαν Κοινωνίαν εἰς ἕτεροδόξους καὶ ἀκόμη ὅτι εἶναι ἀρχὴ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας νά μή γίνεται μυστηριακὴ διακοινωνία (intercommunio) μετὰ τῶν ἕτεροδόξων πρὸ τῆς δογματικῆς συμφωνίας καὶ ἐνότητος στὴν Ὁρθόδοξο Πίστι.

Ἐπειδὴ παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ ἕτεροδόξοι προωθοῦν ψευδενώσεις δι' ἐπιβολῆς ἐκ τῶν κάτω καὶ de facto, νομίζω ὅτι ἡ ἀνησυχία τῶν πιστῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένη.

Οἱ ἕτεροδόξοι ἄλλωστε ἐπιδιώκουν τοιαύτας ἐκδηλώσεις καὶ πρὸς σκανδαλισμὸν τῶν Ὁρθοδόξων καὶ προαγωγὴν ἐνδοεκκλησιαστικῶν σχισμάτων καὶ διάσπασιν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅσον περισσότερο διασπασθοῦμε, τόσο ἐυκολώτερα θὰ μᾶς καταφάγουν. Ἄς προσέχουμε λοιπὸν Ποιμένες καὶ ποιμνιον νά μὴν πέσουμε στὴν παγίδα τῶν ἐπιβουλευομένων τὴν Ἁγίαν Ὁρθόδοξον Πίστιν μας.

Διατί ἄραγε νά παραδαίνουμε τοὺς ἱερούς Κανόνας, τὰ θεμέλια αὐτὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, καὶ μάλιστα αὐτούς, πού ἀπαγορεύουν ὄχι μόνον τὴν μυστηριακὴ διακοινωνία ἀλλὰ καὶ τὰς συμπροσευχὰς μετὰ τῶν ἕτεροδόξων;

Ἐξετάζοντες ἐν προκειμένῳ ὄχι μόνον τὸ «τί» τῶν ἱερῶν Κανόνων (δηλαδή τί λέγουν περὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ) ἀλλὰ καὶ τὸ «διατί» (δηλαδή τίς θεολογικὲς καὶ ποιμαντικὲς τῶν προϋποθέσεις καὶ προεκτάσεις), διαπιστώνουμε ὅτι οἱ ἱεροὶ αὐτοὶ Κανόνες ἐθεσπίσθησαν εἰς ἐφαρμογὴν καὶ περιφρούρησιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας, κατὰ τὴν ὁποίαν μόνον ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, ἥτοι ἡ καθ' ἡμᾶς Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἔχει τὸ πλήρωμα τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Χάριτος καὶ δι' αὐτὸ

ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἀσφαλῆ ὁδὸν σωτηρίας, ἔχει τὰ ἀληθῆ καὶ ἔγκυρα Μυστήρια καὶ τὴν ἀληθῆ ἀποστολικὴν διαδοχὴν. Καὶ ὅτι ἀληθεια καὶ πλάνη, Ὁρθοδοξία καὶ αἵρεσις, δέν εἶναι δυνατόν νά συνυπάρχουν.

Ἐάν κατὰ τοὺς γενομένους εἰς τὸ παρελθόν καὶ τὸ παρόν διαλόγους ὁ Πάπας καὶ οἱ ἄλλοι ἕτεροδόξοι ἀρχηγοὶ «Ἐκκλησιῶν» προσεφωνοῦντο ὡς ἀγιώτατοι ἢ μακαριώτατοι, αὐτὸ ἐγένετο καὶ γίνεται κατ' οἰκονομίαν, μήπως τυχόν καὶ διευκολυνθῆ ἡ ἐπάνοδος τῶν εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν. Οὐδέποτε ὅμως τοιαῦτα ἐκκλησιαστικαὶ φιλοφρονήσεις δέον νά γίνωνται κατ' ἀκρίβειαν, σάν νά μὴν ἔχουν ἀπωλέσει οὗτοι τὴν ἀκεραιότητα τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ σάν νά ἀποτελοῦν διαφορετικὴν μὲν ἀλλὰ νόμιμον ἔκφρασιν τῆς Ἀποστολικῆς Πίστεως.

Τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος τούτου, πνεῦμα συγκρητισμοῦ, προσπαθεῖ νά παρασύρῃ καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας εἰς τὸν δογματικὸν καὶ θρησκευτικὸν πλουραλισμὸν. Αὐτὸν πού ἐρήμωσε καὶ μέ τὰς αἱρέσεις τὰς κοινότητας τῶν εὐρωπαίων ἕτεροδόξων Χριστιανῶν.

Ὁ σύγχρονος κόσμος καὶ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχουν ἀνάγκην ἀπὸ τὴν φιλόανθρωπον καὶ ἀκαινοτόμητον εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ὁρθοδοξίαν μας. Εἶναι μέγας πειρασμὸς γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν μας νά υἱοθετήσουμε τὸ πνεῦμα καὶ τὰ κριτήρια τοῦ συγχρόνου ἐκκοσμικεμένου ἀνθρώπου, προκειμένου νά γίνουμε ἀρεστοὶ καὶ ἀποδεκτοὶ ἀπὸ αὐτόν. Ἀλλὰ μία τοιαύτη φιλία τοῦ κόσμου εἶναι ἔχθρα τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸ ἀποστολικὸν λόγιον (Ἰακ. δ', 4).

Ἄς μὴν κρύψουμε τὸν θησαυρὸν. Θὰ κατακριθοῦμε ὡς ὁ πονηρὸς δοῦλος τῆς γνωστῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σωφρονίου (Σαχάρωφ)

«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος... πάντα δι' Αὐτοῦ ἐγένετο» (Ἰωάν. α' 1 καὶ 3).

Ἡ ἀνθρωπίνη γλῶσσα προορίζεται διὰ τὴν ἔκφρασιν πραγματικότητων διαφόρων ἐπιπέδων: τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν φυσικῶν ἀναγκῶν· τοῦ παραπλησίου αὐτοῦ, καὶ ὅμως δια-

κρινομένου ἀπ' αὐτοῦ, τῶν πρωτογόνων ψυχικῶν αἰσθημάτων καί παθῶν τοῦ τῆς γλώσσης τῆς πολιτικῆς δημαγωγίας· τοῦ τῆς ἐπιστημονικῆς γλώσσης, τῆς φιλοσοφικῆς, τῆς γλώσσης τῆς ποιήσεως· ἐν τέλει τοῦ τῆς ὑψίστης πασῶν: τῆς γλώσσης τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως, τῆς προσευχῆς, τῆς θεολογίας καί τῶν ἄλλων σχέσεων μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπων: τῆς Λειτουργικῆς.

Ἡ ἀφηρημένη γνώσις περὶ τοῦ εἶναι ἔχει μεταφυσικὰς ρίζας· εἰς τοῦτο ἀναφέρεται ἡ ἐπιστήμη, ἡ φιλοσοφία, καί πρωτίστως ἡ Θεογνωσία. Οἱ λόγοι οἱ ἐκφράζοντες τὰ ὡς ἄνω ὑποδειχθέντα εἶδη γνώσεως, ὡς καί τὰ Ὀνόματα τοῦ Θεοῦ, προέρχονται ἐκ τῆς νοερᾶς σφαίρας, τῆς μεταφυσικῆς. Ταῦτοχρόνως ἴδιον αὐτῶν εἶναι νά διεγείρουν ἐν τῷ νοί καί τῇ καρδίᾳ διαφόρους ἀντιδράσεις, καί ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἀποτελοῦν «ἐξηρημένα-ἀντανακλαστικά» φέροντα χαρακτῆρα ἄμεσον, αὐτόματον.

Ἐκάστη γλῶσσα ἔχει ὡς σκοπὸν νά ὀδηγήσῃ τὸν ἀκροατὴν ἢ τὸν ἀναγνώστην εἰς ἐκεῖνον τὸν χῶρον εἰς τὸν ὁποῖον αὕτη ἀνήκει. Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν «ἐξηρημένην-ἀντανακλαστικὴν» ἐνέργειαν τῶν λόγων, ὀφείλομεν ἰδιαιτέρως νά δώσωμεν μεγάλην προσοχὴν εἰς τὴν λειτουργικὴν γλῶσσαν, ἣτις σκοπὸν ἔχει νά γεννήσῃ ἐν τῷ νοί καί τῇ καρδίᾳ τῶν προσευχομένων τὴν αἴσθησιν ἄλλου κόσμου, τοῦ ὑψίστου. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς παρουσίας ὀνομάτων καί ἐννοιῶν ἀνηκόντων ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ θεῖον ἐπίπεδον, ὡς καί διὰ τῆς χρήσεως μικροῦ ἀριθμοῦ εἰδικῶν μορφῶν ἐκφράσεως.

Οἱ Ἕλληνες διὰ τῆς φιλοσοφίας ἔφθασαν εἰς τὰ ὑψηλότερα δυνατὰ ὄρια ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καί διὰ τῆς γλώσσης παρουσίασαν τὴν τελειότεραν δυνατὴν μορφήν ἐκφράσεως τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου. Τὴν μορφήν ταύτην τῆς ἐκφράσεως προσέλαβε καί ἐχρησιμοποίησε κατὰ Πρόνοιαν Θεοῦ εἰς τὴν λατρείαν ἐπὶ δύο χιλιετίας ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Λειτουργία, ὡς τὸ κορυφαῖον μέσον ἀναφορᾶς τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν, εἶναι φυσικόν νά ἔχη ὡς ἐκφραστικόν ὄργανον τὴν κατὰ τὸ δυνατόν τελειότεραν γλῶσσαν.

Ἡ χρῆσις τοῦ τελειότερου ὑπάρχοντος

γλωσσικοῦ ὄργανου εἰς τὰς λατρευτικὰς συνάξεις βοηθεῖ τοὺς πιστοὺς νά διατηροῦν τὴν αἴσθησιν τοῦ Τελείου καί συμβάλλει εἰς τὴν πληρεστέραν δυνατὴν κοινωνίαν μετ' Αὐτοῦ.

Ἡ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον χρησιμοποιηθεῖσα καί καθαγιασθεῖσα γλῶσσα τῆς Θείας Λειτουργίας, ἣτις δύναται νά χαρακτηρισθῇ καί ὡς κατηγορηματικὴ τῆς ὀρθοδόξου λατρείας, εἶναι ἀδύνατον νά ἀντικατασταθῇ ἄνευ οὐσιώδους βλάβης* αὐτῆς ταύτης τῆς λατρείας.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους εἴμεθα κατηγορηματικῶς πεπεισμένοι ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα ἢ χρῆσις τῆς παραδεδομένης Λειτουργικῆς γλώσσης ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἀκολουθίαις· οὐδόλως ὑπάρχει ἀνάγκη ἀντικαταστάσεως αὐτῆς ὑπὸ τῆς γλώσσης τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς, πρᾶγμα ὅπερ ἀναποφεύκτως θά καταβιάσῃ τὸ πνευματικόν ἐπίπεδον καί θά προξενήσῃ οὕτως ἀνυπολόγιστον ζημίαν. Εἶναι ἄτοποι οἱ ἰσχυρισμοὶ περὶ τοῦ δήθεν ἀκατανοήτου διὰ πολλοὺς συγχρόνους ἀνθρώπους τῆς παλαιᾶς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσης, μάλιστα δέ δι' ἀνθρώπους ἐγγραμμάτους καί πεπαιδευμένους εἰσέτι. Δι' αὐτούς ἡ ἐκμάθησις ἐντελῶς μικροῦ ἀριθμοῦ λέξεων, αἵτινες δέν εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὴν καθ' ἡμέραν ζωὴν, εἶναι ὑπόθεσις ὀλίγων ὥρῶν. Πάντες ἀνεξαιρέτως καταβάλλουν τεραστίαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀφομίωσιν πολυπλόκων ὀρολογιῶν διαφόρων τῶν μέν τῆς ἐπιστημονικῆς ἢ τῆς τεχνικῆς γνώσεως, τῆς πολιτικῆς, τῆς νομικῆς καί τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν· γλώσσης φιλοσοφικῆς ἢ ποιητικῆς καί τὰ παρόμοια. Διὰ τί λοιπὸν ἀναγκάζομεν τὴν Ἐκκλησίαν νά ἀπολέσῃ γλῶσσαν ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐκφρασιν ὑψίστων μορφῶν τῆς θεολογίας καί τῶν πνευματικῶν διωμάτων;

Πάντες, ὅσοι εἰλικρινῶς ἐπιθυμοῦν νά γίνουν κοινωνοὶ τῆς αἰωνοβίου παραδόσεως τοῦ Πνεύματος, εὐκόλως θά ἀνεύρουν τὴν δυνατότητα νά ἐξοικειωθοῦν μετὰ τοῦ ἀτιμήτου θησαυροῦ τῆς ἱερᾶς λειτουργικῆς γλώσσης, ἣτις κατὰ τρόπον ὑπέροχον προσιδιάζει εἰς τὰ μεγάλα μυστήρια τῆς λατρείας. Ὀλίγα ἰδιαιτερότητες τῆς γλώσσης αὐτῆς μειώνουν τὸν κόπον τῆς πρὸς καιρὸν ἀποταγῆς ἐκ τῶν ἐμπαθῶν συνηθειῶν: «Πᾶσαν νῦν διοτικὴν ἀποθώμεθα μέριμναν».

Ἐάν κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Θείας Λειτουργίας

γίας ἐχρησιμοποιοῦμεν γλῶσσαν τῆς καθ' ἡμέραν ἡμῶν ζωῆς, τότε θά ἐγέννα αὕτη ἐν τῇ ψυχῇ καί τῷ νοί τῶν παρευρισκομένων ἀντιδράσεις κατωτέρου ἐπιπέδου, ἐπιπέδου τῆς φυσικῆς ἡμῶν ὑπάρξεως**. Ὁ ἀνθρώπινος λόγος εἶναι εἰκὼν τοῦ Προαιωνίου Λόγου τοῦ Πατρός. «Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερώθησαν... Αὐτός εἶπε καί ἐγενήθησαν, Αὐτός ἐνετείλατο καί ἐκτίσθησαν» (Ψαλμ. λβ' 6,9). Καί ὁ ἡμέτερος λόγος κατέχει δημιουργικὴν δύναμιν. «Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα» (Ἦσ. μ' 8)· καί ὁ λόγος ἡμῶν φθάνει τὴν αἰωνιότητα, ἐάν ἐλέχθη ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ θελήματος Αὐτοῦ. Διὰ τῆς ἐπικλήσεως τῶν ὀνομάτων τοῦ Θεοῦ τελοῦνται τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, συμπεριλαμβανομένης καί τῆς μεταβολῆς τοῦ ἄρτου καί τοῦ οἴνου εἰς Σῶμα καί Αἷμα Κυρίου.

Οἱ λόγοι τῆς Λειτουργίας, καί ἐν γένει τῶν προσευχῶν, δέν εἶναι μόνον ἀνθρώπινοι, ἀλλὰ καί Ἄνωθεν δεδομένοι. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ γλῶσσα ἀναφέρεται εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ὀφείλει αὕτη νά ἐκφράζη τὴν Ἀπο-

κάλυψιν τοῦ Πνεύματος καί τὰς ἐξ αὐτῆς γενωμένας νοεράς θεωρίας. Διὰ τῆς «ἀκοῆς ῥήματος Θεοῦ» (Ρωμ. ι' 17) ἐμπνέεται ὁ ἄνθρωπος εἰς πίστιν, ἥτις «ἐνίκησε τὸν κόσμον» (Α' Ἰωάν. ε' 4, πρὸ βλ. Α' Θεσσ. β' 13).

* Διαφωτιστικὴ ἴσως ἐνταῦθα δύναται νά θεωρηθῆ καί ἡ πείρα ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τῆς λειτουργικῆς γλώσσης ἐν τῇ Ἀγγλικανικῇ ἐκκλησίᾳ. Οὕτως, ἡ εἰσαγωγὴ ἀπλουστεράς λειτουργικῆς γλώσσης εἰς τὴν λατρείαν τῆς ἐν λόγῳ ἐκκλησίας ἤμβλυσε τὴν λατρευτικὴν διάθεσιν τῶν πιστῶν καί ἐξημίωσε τὰς λατρευτικὰς συνάξεις.

** Ἐπὶ τοῦ προκειμένου σημειοῦμεν ὅτι οἱ Σλαῦοι, οἵτινες κατὰ Πρόνοιαν Θεοῦ παρέλαβον καί χρησιμοποιοῦν ἐπὶ αἰῶνας εὐλογημένην γλῶσσαν διὰ τὴν λατρείαν, τὴν Ἁγίαν Γραφήν καί τὰς προσευχάς, οὐδέποτε μετεχειρίσθησαν αὐτὴν διὰ τὰς κατωτέρας βιοτικὰς ἀνάγκας, οὐδέ εἰσέτι διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν φιλολογίαν.

[Ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σωφρονίου (Σαχάρωφ) «Ὁψόμεθα τὸν Θεόν καθὼς ἐστί», Ἔσσεξ 1993, σσ. 373-376.]

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ κ. ΣΤ. ΜΠΑΛΟΓΙΑΝΝΗ τοῦ Ἰωάννου Κωτσαλᾶ, Φυσικοῦ, Δρ. Ε.Μ.Π.

Τὸ Σάββατο 18 Μαΐου 2002 στίς 2.00μ.μ. μεταδόθηκε ἀπὸ τὸν Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 89.5FM καί παρὰλληλα ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Ραδιοσταθμὸ Λόγου καί Τέχνης τῆς Θεσσαλονίκης 100.6FM συνέντευξη τοῦ Καθηγητοῦ Νευρολογίας τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Στ. Μπαλογιάννη σχετικά μὲ τὸν ἐγκεφαλικὸ θάνατο, τίς μεταμοσχεύσεις καί τὴν εὐθανασία. Τῇ συνέντευξη ἔλαβε δημοσιογράφος τοῦ 89.5FM καί ἡ μετάδοσή της ἐγένε σέ ἕνα ἀπὸ τὰ διαλείμματα τοῦ Συνεδρίου γιὰ τὴν εὐθανασία πού διοργάνωσε ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Βιοηθικῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στίς 17 καί 18 Μαΐου 2002 στό νοσοκομεῖο Παπαγεωργίου στῆ Θεσσαλονίκη.

Στῆ συνέντευξη αὐτῇ ὁ κ. Μπαλογιάννης προσπάθησε νά ὑποδαθμίσει τίς ἀντιδράσεις

συναδέλφων του ἰατρῶν πού ἀντιτίθενται στῆ θεωρία περὶ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου. Μεταξὺ ἄλλων ἰσχυρίσθη καί τὰ ἀκόλουθα:

1. Ἀρχικῶς διετύπωσε τὴ θέση ὅτι ὁ Ἐγκεφαλικὸς Θάνατος (Ε.Θ.)² ταυτίζεται μὲ τὸν ὀριστικὸ θάνατο τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπιπλέον ἐδήλωσε ὅτι ὁ Ε.Θ. μεταβάλλει τὸν ἄνθρωπο σέ ἕνα ἀκέφαλο ἄνθρωπο καί σέ ἕνα καρπομηθὲν σῶμα καί ὅτι ὁ Ἐγκεφαλικὸς Νεκρὸς (Ε.Ν.)³ ἔχει μεταβεῖ ἀπὸ αὐτὸν τὸν κόσμον στὸν κόσμον τῆς αἰωνιότητος.

2. Κατόπιν ἰσχυρίσθη ὅτι τὰ κριτήρια γιὰ τὴ διάγνωση τοῦ Ε.Θ. εἶναι ὁμοφώνως ἀποδεκτὰ ἀπὸ τὴν παγκόσμια ἰατρικὴ ἐπιστημονικὴ κοινότητα.

3. Ὅμως εἶπε ὅτι ὑπάρχουν κάποιες ἀμφισβητήσεις σχετικά μὲ τὴν ἔννοια τοῦ Ε.Θ. Αὐτὲς οἱ ἀμφισβητήσεις προέρχονται κυρίως ἀπὸ τὸ Ἰσλάμ ἢ ἀπὸ μερίδα Ἰουδαίων ἢ μερί-

δα Διαμαρτυρομένων. Ἡ αἰτία τῆς ἀμφισβήτησης εἶναι ὄχι ἐπιστημονική ἀλλά θρησκευτική.

4. Ἐπιπλέον διετύπωσε τὴν ἄποψη ὅτι τὰ κριτήρια διάγνωσης τοῦ Ε.Θ. εἶναι ἀξιόπιστα ἂν ἐφαρμοσθοῦν μὲ πολλή συνειδητότητα, μὲ πολλή ἐπιστημονική ἀκριβεία. Σέ περίπτωση πού δέν ἐφαρμοσθοῦν μὲ ἐπιστημονική συνέπεια ἀλλά ὑπάρχει ἐμπειρική ἐκτίμηση τοῦ Ε.Θ., αὐτό ἀποτελεῖ ἰατρική παράδλεψη.

5. Κατά τόν κ. Καθηγητὴ στήν ἐπιστημονική κοινότητα καί πιό συγκεκριμένα στόν κόσμο τῶν νευρολόγων καί τῶν ἀποκλειστικά ἀσχολουμένων μὲ τό θέμα τοῦ Ε.Θ. ὑπάρχει ἀπόλυτη ὁμοφωνία καί δέν ὑπάρχει καμμία ἀπολύτως ἀμφισβήτηση σχετικά μὲ τὴν ταύτιση τοῦ Ε.Θ. μὲ τόν θάνατο. Οἱ ὑπάρχουσες ἀμφισβητήσεις σχετικά μὲ τόν Ε.Θ. πού διατυπώνονται στόν ἐπιστημονικό κόσμο ὀφείλονται στήν ἔλλειψη ἐμπειρίας τῶν διαφωνούντων ἐπιστημόνων ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου ἀντικειμένου.

6. Διετύπωσε τὴν ἄποψη ὅτι ὁ ἐγκέφαλος ἔχει ρευστοποιηθεῖ ἤδη ἀπό τίς πρῶτες ὥρες τοῦ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου (ἀπό τὴν τρίτη ἕως τὴν εἰκοστή τετάρτη ὥρα) χωρὶς νά ἀφήσει καμμία πιθανότητα νά συμβεῖ κάτι ἄλλο.

7. Δέν ὑπάρχει **κανένα** περιστατικό Ε.Ν. πού νά ἐπανῆλθε (ὅμως ὑπάρχουν πολλά περιστατικά ἀνάληψης ἀπὸ βαθύ κῶμα).

8. Οἱ ἐγκεφαλικά νεκροὶ κατὰ τὴν ἀφαίρεση τῶν ὀργάνων τους βγάζουν κραυγές, ἐπειδὴ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πεθαίνουν σέ κατάσταση εἰσπνοῆς καί ἄρα ὁ ἀέρας πού ὑπάρχει στοὺς πνεύμονες κατὰ τὴ διάνοιξη τοῦ θώρακα δονεῖ τίς φωνητικές χορδές κι ἀκούγονται κραυγές. **Κραυγές κατὰ τόν κ. Μπαλογιάννη βγάζει ὁποιοσδήποτε νεκρός ἔστω κι ἂν εἶναι μέρες στό ψυγεῖο.** Ἐπιπλέον σέ ἐρώτηση ἀκροατῶν νά σχολιάσει τίς κινήσεις πού κάνουν οἱ Ε.Ν. κατὰ τὴ στιγμή ἀφαίρεσης τῶν ὀργάνων τους, ὁ κ. Μπαλογιάννης δέν ἔδωσε καμμία ἀπάντηση.

9. Τέλος ὁ κ. Μπαλογιάννης διετύπωσε τὴν ἀπορία γιατί κάποιον ἀρνοῦνται τὴ μεταμόσχευση, πού εἶναι μία πράξη ὑπέρτατης ἐκφρασης ἀγάπης ἀπὸ τόν δότη στόν λήπτη εἴτε γίνε ἐν ζωῇ εἴτε μετὰ τόν Ε.Θ., καί πῶς εἶναι δυνατόν κάποιος νά πιστεύει στὴ θυσία

τοῦ Χριστοῦ καί ὅταν γίνε ἐγκεφαλικά νεκρός νά ἀρνηθεῖ νά δώσει τὰ ὄργανά του ὥστε νά μεταλαμπαδεύσει τὴ δυνατότητα ζωῆς σέ ἕναν ἄλλο.

10. Στό τέλος τῆς συνέντευξης αὐτῆς ἡ δημοσιογράφος τοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας εἶπε ξεκάθαρα ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει πάρει θέση στό θέμα αὐτό.

Ἡ προβληματισμός

Ὡς μέλος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας κι ἔχοντας πάντα κατὰ νοῦν ὅτι **ἡ Ἐκκλησία**, παρὰ τίς γνώμες πού ἀκούγονται πανταχόθεν **δέν ἔχει ἀκόμη δογματίσει**⁴ γιὰ τό θέμα τοῦ Ε.Θ. καί τῶν μεταμοσχεύσεων, μοῦ προκύπτουν ἀπορίες, ὅπως οἱ παρακάτω:

Γιατί ἡ δημοσιογράφος τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἰσχυρίστηκε ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει πάρει θέση γιὰ τό θέμα τῶν μεταμοσχεύσεων, ἐφ' ὅσον εἶναι γνωστό στοὺς ἀσχολουμένους ὅτι δέν ὑπάρχει τέτοια ἀπόφαση οὔτε ἀπὸ τὴ Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο, οὔτε ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία, πολλῶ δέ μᾶλλον ἀπὸ κάποια Πανορθόδοξη Διάσκεψη; Δέν εἶναι αὐτό ἀναληθές καί ἀποπροσανατολιστικό γιὰ τόν ἀπλό πιστό τῆς Ἐκκλησίας; Ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία μας ὡς Σῶμα δέν ἔχει δογματίσει, ἀντιλαμβάνεται κανεὶς τίς συνέπειες καί τὴν πνευματικὴ βαρύτητα μίας τέτοιας δήλωσης ἀπὸ τό Σταθμὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰδικά γιὰ ἀνθρώπους πού βρῖσκονται ἀντιμέτωποι μὲ τό πρόβλημα δωρεᾶς ὀργάνων συγγενικοῦ τους προσώπου ἄμεσα καί δέν ἔχουν εὐκολὴ πρόσβαση σέ πνευματικό.

Στό σημεῖο αὐτό μπορεῖ κάποιος νά ἰσχυριστεῖ ὅτι εἰδικά ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει πάρει θέση μὲ βάση τὰ ὅσα ἀναφέρονται στόν τόμο «Ἐκκλησία καί μεταμοσχεύσεις»⁵ καί εἰδικότερα στήν εἰσήγηση τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Βιοηθικῆς ἐντὸς τοῦ τόμου αὐτοῦ. Ἄν διαβαστεῖ τό κείμενο αὐτό προσεκτικά, θά διαπιστώσει κανεὶς ὅτι τὰ ὅσα ἀναφέρονται στήν εἰσήγηση αὐτὴ δέν εἶναι ἐγκεκριμένες θέσεις ἀλλὰ προτάσεις πού φιλοδοξοῦν νά ὀδηγήσουν σέ ἕνα γόνιμο διάλογο. Τό ἴδιο ἀκριβῶς δήλωσε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπός μας κ. Χριστόδουλος καί ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρῆτης π. Νικόλαος Χατζηνικολάου⁶ στήν Ἡμερίδα Κλη-

ρικῶν «Ἐκκλησία καί βιοηθικά διλήμματα» στό Ἐθνικό Ἰδρυμα Ἐρευνῶν στίς 23.2.2002. Συγκεκριμένα στήν ἡμερίδα αὐτή ὁ Ἀρχιεπίσκοπός μας παράλληλα μέ τόν π. Νικόλαο δήλωσαν ὅτι ὅσα ἀκούγονται δέν εἶναι ἐγκεκριμένες θέσεις ἀλλά προτάσεις γιά γόνιμο διάλογο.

Ἡ ἀντίλογος

1. Πῶς ὁ κ. Μπαλογιάννης ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Ε.Θ. εἶναι ὁ ὀριστικός θάνατος τοῦ ἀνθρώπου; Ὑπάρχει πληθώρα σοβαρῶν ἐπιστημῶν πού ἰσχυρίζονται τό ἀντίθετο· ὅτι δηλαδή ὁ Ε.Θ. δέν ταυτίζεται μέ τόν θάνατο τοῦ ἀνθρώπου.

Παραθέτουμε ὀρισμένες ἀπόψεις: Ὁ R.M. Taylor ἰσχυρίζεται ὅτι τά περί Ε.Θ. «ἀντιφάσκουν στήν παραδοσιακή ἰδέα τοῦ θανάτου. Ὁ θάνατος κατανοεῖται ὡς βιολογικό φαινόμενο, ἐνῶ ὁ Ε.Θ. εἶναι μία κοινωνική κατασκευή πού δημιουργήθηκε γιά χρησιμοθηρικούς σκοπούς, κυρίως γιά νά ἐπιτρέψει τίς μεταμοσχεύσεις ὀργάνων... Ὁ καλύτερος ὀρισμός τοῦ θανάτου εἶναι τό συμβάν τῆς μόνιμης παύσης τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος.»⁷ Ἐπιπλέον, ὁ κ. Ε. Παναγόπουλος, Ἀναπληρωτής Διευθυντής τῆς Β' Χειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ νοσοκομείου «Ἅγιος Σάββας» καί Ἐπίκουρος Καθηγητής Χειρουργικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὑποστηρίζει ὅτι «ὁ ἐγκεφαλικός θάνατος δέν εἶναι θάνατος. Εἶναι διαδικασία θανάτου, πορεία, στήν πλειονότητα μὴ ἀντιστρέψιμη...»⁸. Ἀκόμη, ὁ καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Harvard καί Διευθυντής τῆς Μονάδας Ἐντατικῆς Θεραπείας τοῦ Παιδιατρικοῦ Νοσοκομείου τῆς Βοστώνης Truog R.D. ἐκφράζει τήν ἄποψη ὅτι «ὁ Ε.Θ. παραμένει ἀσυνάρτητος στή θεωρία καί συγκεχυμένος στήν πράξη»⁹. Ἡ M. Giacominι, τοῦ Τμήματος Κλινικῆς Ἐπιδημιολογίας καί Βιοστατιστικῆς στό Πανεπιστήμιο McMaster, Hamilton, Ontario Canada, ἀναφέρει ὅτι «ἕνας ἀπό τούς στόχους τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Harvard, πού καθόρισε τά κριτήρια τοῦ Ε.Θ. ἦταν ἕνα κοινωνικό καί κλινικό κατασκεῦασμα»¹⁰.

Τελειώνοντας τό σχολιασμό τῆς θέσης 1 τοῦ κ. Μπαλογιάννη, θέλουμε νά ρωτήσουμε: Ἐφ' ὅσον ὁ Ε.Ν. ἔχει μεταβεῖ ἀπό αὐτόν τόν

κόσμο στόν κόσμο τῆς αἰωνιότητος, σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτός βρίσκεται σέ διαδικασία κρίσης, δηλαδή τό σῶμα του βρίσκεται ζωντανό στή Μονάδα Ἐντατικῆς Θεραπείας καί ἡ ψυχὴ του βρίσκεται κρινόμενη ἐνώπιον τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ ἢ προγεύεται τόν παράδεισο ἢ τήν κόλαση; Καί σέ περιπτώσεις ὅπου ἐγκεφαλικά νεκροὶ ἔχουν ἐπιζήσει σέ κατάσταση ἐγκεφαλικοῦ θανάτου ἀρκετά χρόνια (ὑπάρχει **περιστατικό Ε.Ν. πού ἐπιζεῖ 17 χρόνια**¹¹) εἶναι τόσο ἀπλά τά πράγματα ὅπως μᾶς τά ἐκθέτει ὁ κ. Μπαλογιάννης;

2. Γιατί ὁ κ. Μπαλογιάννης ἰσχυρίζεται ὅτι τά κριτήρια διάγνωσης τοῦ Ε.Θ. εἶναι παγκοσμίως ὁμόφωνα ἀποδεκτά ἐφ' ὅσον ὅπως ἐξετέθη παραπάνω **ὑπάρχει ζήτημα ἐγκυρότητας τῆς ἴδιας τῆς ἔννοιας τοῦ Ε.Θ.**; Δέν εἶναι σημαντικό ἂν τά κριτήρια εἶναι ὁμόφωνα ἀποδεκτά, ἀλλά ἂν ἡ ἔννοια τοῦ Ε.Θ. αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν εἶναι ὁμόφωνα ἀποδεκτὴ. Καί ὁ Ε.Θ., ὅπως προειπώθηκε, δέν εἶναι ὁμόφωνα ἀποδεκτός. Παράλληλα ὁμως καί τά κριτήρια διάγνωσης τοῦ Ε.Θ. ἔχουν γίνῃ ἀντικείμενο σφοδρῆς κριτικῆς ἀπὸ κορυφαίους στό χῶρο ἐπιστήμονες (ὅπως οἱ A. Shewmon, R. Truog, R. Taylor).

3. Πιστεύουμε ὅτι εἶναι ἄστοχος ὁ ἰσχυρισμός ὅτι οἱ ἀμφισβητήσεις σχετικὰ μέ τὴν ἔννοια τοῦ Ε.Θ. προέρχονται κυρίως ἀπὸ τό Ἰσλάμ ἢ ἀπὸ μερίδα Ἰουδαίων ἢ μερίδα Διαμαρτυρομένων. Ἡ κατηγοριοποίηση τῶν ἀμφισβητούντων δέν βοηθᾷ στό γόνιμο ἐπιστημονικό διάλογο γιά τόν Ε.Θ., ἐκτός ἂν ὁ διάλογος δέν εἶναι ἐπιθυμητός.

4. Σχετικὰ μέ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν κριτηρίων διάγνωσης τοῦ Ε.Θ., ὁ κ. Μπαλογιάννης διέτύπωσε τὴν ἄποψη ὅτι εἶναι ἀξιόπιστα ἂν ἐφαρμοστοῦν μέ πολλὴ συνειδητότητα, μέ πολλὴ ἐπιστημονικὴ ἀκρίβεια. Σέ μία ἐποχὴ πονηρῆ σάν καί τὴ σημερινή, ποιός διαβεβαιώνει τόν ἀπλό πολίτη ὅτι δέν ὑπάρχουν κάποιες περιπτώσεις πλημμελοῦς ἐφαρμογῆς τῶν κριτηρίων διάγνωσης τοῦ Ε.Θ. ἢ περιπτώσεις ὅπου ἀσθενεῖς σέ βαθὺ κῶμα δέν «βαπτίζονται» ἐγκεφαλικά νεκροὶ γιά λόγους πλουτισμοῦ; Ὁ προβληματισμός αὐτός προέρχεται ἀπὸ τὴ γενικότερη διαφθορὰ στό δημόσιο καί ἰδιωτικό βίον, ἐγχωρῶς ἢ διεθνῶς ὅπως ἐπανειλημμένως ἔχει ἀπὸ δῆματος ἐπι-

σημάνει και ο Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπός μας κ. Χριστόδουλος. Ἐς μὴν ξεχνοῦμε ὅτι πολὺ συχνὰ στὸν Ἑλληνικὸ καὶ διεθνή Τύπο καὶ στὸ Διαδίκτυο συναντοῦμε πάμπολλα ἄρθρα ἀποκάλυψης περιστατικῶν ἐμπορίας ἀνθρωπίνων ὀργάνων. Πέρα ὅμως ἀπὸ τίς ἐνοστάσεις αὐτές, ὑπάρχουν καὶ ἐπιστημονικὲς ἐνοστάσεις. Δηλαδή **ἡ πλήρωση τῶν κριτηρίων τοῦ Ε.Θ. δέν ἐγγυᾶται ὅτι ἔχουν ἀνεπανόρθωτα σταματήσει ὅλες οἱ λειτουργίες τοῦ ἐγκεφάλου**, ὅπως ἐμπεριστατωμένα καὶ βάσει ἀναφορῶν ἀποφαίνεται ὁ Ἀναπληρωτῆς Καθηγητῆς Πυρηνικῆς Ἰατρικῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Κ. Καρακατσάνης¹².

5. Ὁ κ. Μπαλογιάννης ὑποστήριξε στή συνέντευξή του ὅτι ὅσοι ἐπιστήμονες ἀντιδρῶν στήν ἔννοια τοῦ Ε.Θ. δέν εἶναι νευρολόγοι ἢ στενά ἀσχολούμενοι μέ τίς Μονάδες Ἐντατικῆς Θεραπείας. Αὐτό δέν εὐσταθεῖ, καθὼς ὁ κ. Μπαλαμοῦτσος, ὁ ὁποῖος ἐπανειλημμένως ἐκφράζει ἐπιφυλάξεις στήν ἔννοια καὶ στά κριτήρια διάγνωσης τοῦ Ε.Θ. μέσα ἀπὸ τὸν ἡμερήσιο¹³ καὶ τὸν ἰατρικὸ τύπο¹⁴, εἶναι Ἀνα-

πληρωτῆς Καθηγητῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ παράλληλα Διευθυντῆς Μονάδας Ἐντατικῆς Θεραπείας. Ἡ κ. Μ. Γκιᾶλα, ἡ ὁποία σέ ἄρθρα ἐκφράζει ἀνάλογες ἐπιφυλάξεις¹⁵, εἶναι Ἀναπληρώτρια Καθηγήτρια Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Διευθύντρια Ἀναισθησιολογίας καὶ Μονάδας Ἐντατικῆς Θεραπείας. Ἐπίσης ὁ Νευροχειρουργός κ. Ν. Κωνσταντινίδης, Ἀναπληρωτῆς Καθηγητῆς Νευροχειρουργικῆς Κλινικῆς Ἱπποκρατείου Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης, ἐκφράζει τίς ἐνοστάσεις του στὰ θέματα τοῦ Ε.Θ. καὶ στά κριτήρια διάγνωσής του. Ὁ Νευροχειρουργός κ. Ε. Συγκούνας, τέως Διευθυντῆς τῆς Νευροχειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ Νοσοκομείου Εὐαγγελισμῶν, δηλώνει σέ ἰατρικὸ σύγγραμμα ὅσον ἀφορᾷ τίς μεθόδους ἀντικειμενικοῦ ἐργαστηριακοῦ ἐλέγχου τῆς ἐπιβεβαίωσης τοῦ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου, ὅτι ἀπαιτεῖται περαιτέρω ἀξιολόγηση, ὅτι αὐτές περιορίζονται ἀπὸ τεχνικὰ προβλήματα ἢ παρουσιάζουν λειτουργικὰ μειονεκτήματα ἢ μποροῦν νὰ δείξουν ψευδῶς θετικὰ ἀποτελέσματα, δη-

“Ὅτι οἱ ἔχοντες ἐκκλησιαστικά ἀξιώματα πρέπει νὰ λάμπουν ὡς ὁ ἥλιος καὶ ὑπὲρ τὸν ἥλιον

“Ὅθεν ἐκ τούτου ἅς διδαχθοῦν ὅλοι ἐκεῖνοι ὅπου ἔχουν ἀξιώματα ἐξωτερικά καὶ μάλιστα οἱ ἔχοντες ἐσωτερικά καὶ ἐκκλησιαστικά ἀξιώματα, ὅποιοι εἶναι οἱ πατριάρχαι καὶ ἀρχιερεῖς, οἱ ἱερεῖς καὶ πνευματικοί, οἱ ἡγούμενοι καὶ ἱεροδιδάσκαλοι. Ἐς μάθουν, λέγω, ἐκ τούτου πόσον καθαροί πρέπει νὰ εἶναι ὥστε ὅπου νὰ λάμπουν εἰς τὴν ἀρετὴν ὡσάν τὸν ἥλιον ἢ μᾶλλον εἰπεῖν καὶ ὑπὲρ τὸν ἥλιον διὰ νὰ μὴν εὐρίσκουν νὰ προσάπτουν εἰς αὐτοὺς κανένα μολυσμὸν καὶ καμμίαν κατηγορίαν οἱ εἰς αὐτοὺς ὑποκείμενοι λαοί. Διὰ αὐτὸ σοφώτατα ἔγραψεν ὁ χρυσοῦς τοῦ Ἰωάννου κάλαμος· ὅτι τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης δέν εἶναι ὡσάν τὰ ἐξωτερικά ἀξιώματα τῶν στρατηγῶν καὶ βασιλέων, ἀλλὰ εἶναι ἓνα πρᾶγμα ὅπου χρειάζεται ἀγγελικὴν ἀρετὴν, καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἱερέως πρέπει νὰ εἶναι καθαρωτέρα καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου διὰ νὰ μὴν ἀφίνη ποτέ ἔρημον αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ διὰ νὰ ἡμπορῇ νὰ λέγῃ καὶ αὐτὸς μέ τὸν Παῦλον, ὅτι δέν ζῆ αὐτὸς ἀλλὰ ζῆ ὁ Χριστὸς εἰς αὐτόν· «οὐ γὰρ ὑπὲρ στρατηγίας, οὐδὲ ὑπὲρ βασιλείας ἡμῖν ὁ λόγος, ἀλλ’ ὑπὲρ πράγματος, ἀγγελικῆς ἀρετῆς δεομένου. Καὶ γὰρ τῶν ἀκτῖνων αὐτῶν καθαρωτέραν τῷ ἱερεὶ τὴν ψυχὴν εἶναι δεῖ, ἵνα μήποτε ἔρημον αὐτόν καταλιμπάνῃ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἵνα δύνηται λέγειν· «ζῶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ· ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλ. β’ 20)(Λόγος ζ’ περὶ Ἱερωσύνης).

Ἁγίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου,
Περὶ σκανδάλων καὶ διορθώσεως τοῦ ἀδελφοῦ, σελ. 22
Ἐκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη, 1991

λαδή νά δείξουν ὅτι κάποιος εἶναι Ε.Ν. ἐνῶ δέν εἶναι¹⁷.

6. Ὁ ἐγκέφαλος κατά τόν κ. Μπαλογιάννη ἔχει ρευστοποιηθεῖ ἤδη ἀπό τίς πρῶτες ὥρες τοῦ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου (ἀπό τήν τρίτη ἕως τήν εἰκοστή τετάρτη ὥρα). Στή βιβλιογραφία ὁμως θρῖσκουμε διαφορετικές ἀπόψεις καί ἀναφορές: στό βιβλίο τοῦ Καθηγητοῦ Wijdicks E.¹⁸ γράφονται ἐπί λέξει τά ἑξῆς: «ὅλοι οἱ ἐγκεφαλικῶς νεκροί πού εἶναι σέ ὑποστήριξη (στή Μονάδα Ἐντατικῆς Θεραπείας) δέν ἔχουν διάχυτη ἐνιαία παθολογοανατομική εἰκόνα... Μέ τά ὑποστηρικτικά τῆς ζωῆς μέτρα, ὁ ἐγκέφαλος παραμένει σχετικῶς ἄθικτος, μολονότι προοδευτικῶς μαλακός, γιά περίπου μία ἐβδομάδα. Μετά ἐμφανίζεται ρευστοποίηση, ἔτσι ὥστε ὁ ἐγκέφαλος μπορεῖ νά περιέχεται ὑπό τῆς χοριοειδοῦς μήνιγγος καί τοῦ ἀμέσως ἐξωτερικοῦ τμήματος τοῦ φλοιοῦ». Πρὸς τήν κατεύθυνση αὐτή θρῖσκουμε ἀναφορές στό βιβλίο τοῦ κ. Καρακατσάνη¹⁹ στίς σελίδες 35-37.

7. Κατά τόν κ. Μπαλογιάννη κανένας Ε.Ν. δέν ἐπανῆλθε (ὁμως ὑπάρχουν πολλά περιστατικά ἀνάληψης ἀπό βαθύ κῶμα). Ἐάν ὑποθεθεῖ ὅτι δέν ὑπάρχουν περιστατικά νοθείας καί δέν ἐμφανίζεται ὁ ἀνανήπτων Ε.Ν. ὡς εὐρισκόμενος σέ βαθύ κῶμα. Κι ἔτσι νά εἶναι, στή βιβλιογραφία συναντᾶται περιστατικό νεογνοῦ ἐγκεφαλικά νεκροῦ πού γῆγχε ἀπό τό νοσοκομεῖο ἀλλά μέ σοβαρά νευρολογικά ἐλλείμματα²⁰. Δυό παιδιατρικοί ἀσθενεῖς στούς ὁποίους εἶχε διαγνωσθεῖ ἐγκεφαλικός θάνατος ἐπέζησαν. Ὁ ἓνας σέ φυτική κατάσταση καί ὁ ἄλλος μέ ἐλλείμματα κινητικά καί διανοητικά²¹. Ἐπίσης στό περιοδικό «Ἐπαγγελία» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γουμένισσης, Ἀξιουπόλεως καί Πολυκάστρου, στό τεῦχος Μαΐου 2001, φύλ. 96, περιγράφεται ἡ θαυματουργική πλήρης ἀνάληψη τοῦ ἐγκεφαλικά νεκροῦ Ἀποστόλου Γκαζέπη. Ὁ ἄ. Γκαζέπη ἀπό δυστύχημα στίς 5.5.2000 κατέστη ἐγκεφαλικά νεκρός καί οἱ γιατροί συνέστησαν στούς γονεῖς του νά δωρήσουν τά ὄργανά του. Σύμφωνα μέ τόν ἰατρό του Νευροχειρουργό κ. Ἐ. Βόγα στίς 12.5.2000 ὅλα τά κριτήρια διάγνωσης τοῦ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου ἦταν θετικά, δηλαδή ὁ ἀσθενής ἦταν ὀντως ἐγκεφαλικά νεκρός. Κατόπιν θαυμα-

τουργικῆς ἐπέμβασης τῶν Ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης σήμερα ὁ ἄ. Γκαζέπη χαίρει ἄκρας ὑγείας. Ὑπάρχει ἀντίστοιχο περιστατικό ἀνάληψης καί σέ Νοσοκομεῖο τῆς Ἀθήνας, ἀλλά ἄμεσα ἐμπλεκόμενος μέ παρακάλεσε προσωπικά νά μήν ἀναφέρω δημοσίως ὀνόματα γιά εἰδικούς λόγους. Τό περιστατικό ἀφοροῦσε νεαρό διαπιστωμένα ἐγκεφαλικά νεκρό, ὅπου οἱ γιατροί παρότρυναν τοὺς γονεῖς του νά δωρήσουν τά ὄργανά του. Ὁ πατέρας του Ε.Ν. δυσκολευόταν νά συγκατατεθεῖ γιά τήν ἀφαίρεση τῶν ὀργάνων ἀναβάλλοντας καί ἐπικαλούμενος τῆ βοήθεια Ἁγίου τῆς Ἐκκλησίας μας. Τελικῶς παντελῶς ἀπρόσμενα γιά τοὺς γιατρούς ὁ νεαρός Ε.Ν. ἀνένηψε πλήρως καί πῆρε ἐξιτήριο χαίρων ἄκρας ὑγείας.

8. Κατά τόν κ. Μπαλογιάννη οἱ ἐγκεφαλικά νεκροί κατά τήν ἀφαίρεση τῶν ὀργάνων τοὺς θγάζουν κραυγές, ἐπειδή ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πεθαίνουν σέ κατάσταση εἰσπνοῆς καί ἄρα ὁ ἀέρας πού ὑπάρχει στούς πνεύμονες κατά τῆ διάνοιξη τοῦ θώρακα δονεῖ τίς φωνητικές χορδές κι ἀκούγονται κραυγές. Γνωστός ἰατρός, ὅταν ρωτήθηκε σχετικά, εἶπε ὅτι μέ τήν ἐπέλευση τοῦ θανάτου δέν εἶναι δυνατόν νά κρατοῦνται οἱ πνεύμονες σέ θέση εἰσπνοῆς, διότι ἀπαιτεῖται ὑπαρξη μυϊκοῦ τόνου, ὁ ὁποῖος ὁμως ἀπόλλυται ἀμέσως μετά τῆ διακοπή κυκλοφορίας ὀξυγονωμένου αἵματος (μέ συνέπεια τά ἐλαστικά στοιχεῖα τοῦ θώρακος καί τῶν πνευμόνων νά ἐπανέρχονται, παθητικῶς, σέ θέση ἐκπνοῆς). Τήν ἴδια ἄποψη εἶχε καί ὁ Διευθυντής Ἱατροδικαστικοῦ Ἐργαστηρίου, ὅταν ρωτήθηκε σχετικά. Ἐπί πλέον σέ ἐρώτηση ἀκροατῶν τοῦ 89.5 νά σχολιάσει ὁ κ. Μπαλογιάννης τίς κινήσεις πού κάνουν οἱ Ε.Ν. κατά τῆ στιγμή τῆς ἀφαίρεσης τῶν ὀργάνων τοὺς, ὁ κ. Μπαλογιάννης δέν ἔδωσε καμία ἀπάντηση. Εἶναι γνωστό ἀπό τῆ βιβλιογραφία ὅτι οἱ Ε.Ν. κάνουν ἀσυνήθεις κινήσεις κατά τήν ἀποσύνδεσή τους ἀπό τόν ἀναπνευστήρα, ὅπως κάμψη τῶν ἀγκῶνων καί βραδεία ἄνοδο τῶν βραχιόνων, κινήσεις ἄνω καί κάτω ἄκρων, κάμψη τῶν καρπῶν καί δακτύλων μετά ἀπό ἐπιμένουσα κάμψη τοῦ τραχήλου, σταύρωμα τῶν χειρῶν πάνω ἀπό τό στέρνο καί μία φορά παρατηρήθηκε καί ἀνασθήκωμα

του ασθενούς. Αυτά περιγράφονται με τις αναφορές τους στο βιβλίο του κ. Κ. Καρακατσάνη²². Ο Καθηγητής Fred Plum χαρακτηρίζει όρισμένες από τις κινήσεις αυτές ως συντονισμένες, ήμισκόπιμες και ήμικατευθυνόμενες²³ από τον έγκεφαλικά νεκρό.

9. Τέλος, ο κ. Μπαλογιάννης διετύπωσε την άποψη ότι η δωρεά οργάνων είναι μία πράξη υπέρτατης έκφρασης αγάπης από τον δότη στο λήπτη, είτε γίνει εν ζωῆ είτε μετά τον Ε.Θ. Το έπιχειρημα αυτό πῶς μπορεί να σταθεῖ, ἐφ' ὅσον γιά νά λάβει χώρα μία πράξη αγάπης πρέπει νά ὑπάρχει ἡ δράση τοῦ αὐτεξουσίου τοῦ ἐνεργοῦντος καί στήν προκειμένη περίπτωση ὁ ἐνεργῶν εἶναι ὁ ἐγκεφαλικά νεκρός; Κι ἐδῶ φτάνουμε στό ἐξῆς παράδοξο: ἢ ὁ Ε.Ν. ἔχει αὐτεξούσιο καί ἀποφασίζει ἄνευ του γιά τή δωρεά τῶν οργάνων του, ἄρα δέν εἶναι νεκρός, ἢ δέν δρᾷ τό αὐτεξούσιο του, ἄρα ἡ δωρεά οργάνων δέν εἶναι πράξη αγάπης ἀπό τόν Ε.Ν.

Γιατί χωρίς αντίλογο;

Ἐνα τελευταῖο ἐρώτημα πού προκύπτει μετά τήν παρουσίαση τῶν παραπάνω: Γιατί ἀπό τόν Σταθμό τῆς Ἐκκλησίας παρουσιάστηκε ἄνευ δυνατότητας διαλόγου ἡ συνέντευξη τοῦ κ. Μπαλογιάννη; Πιστεύω ὅτι ἡ συνέντευξη αὐτή θά εἶχε πάρει πολύ διαφορετική ἐξέλιξη ἂν ὑπῆρχε καί ἀντίλογος.

Τελειώνοντας, μπορεί κάποιος νά ἰσχυριστεῖ ὅτι δέν εἶμαι τό ἀρμόδιο πρόσωπο νά μιλῶ γιά τά θέματα αὐτά, καθ' ὅτι δέν κατέχω τήν ἰατρική ιδιότητα. Ἡ ἀπάντησή μου εἶναι ἡ ἀκόλουθη: ἀκούγοντας τίς ἀπόψεις τῶν ὑπερμάχων καί τῶν πολεμίων τοῦ Ε.Θ. γιὰ τῶν, διακρίνω σαφῶς ὅτι ἡ ἐπιστημονική κοινότητα εἶναι σφόδρα διχασμένη γιά τό θέμα αὐτό καί ἄς ἰσχυρίζεται ὁ κ. Μπαλογιάννης ὅτι ὑπάρχει ὁμοφωνία. Ὡς ἄπλος πολίτης (πού παρακολουθεῖ ἀπό κοντά τή διβλιογραφία καί τίς προφορικές δηλώσεις) μπαίνω σέ ἀμφιβολίες λόγω τῆς κρισιμότητας τοῦ ζητήματος μέ τήν ἀμφισβήτηση ἔστω κι ἑνός γιαιτροῦ. Σέ πόση ἐγρήγορη πρέπει νά βρῖσκεται λοιπόν ὁ λαός τοῦ Θεοῦ ὅταν οἱ ἐνοστάσεις γιά τόν Ε.Θ. ἔρχονται ἀπό μεγάλο ἀριθμό ἰατρῶν σέ ὄλο τόν κόσμο;

Συμπέρασμα

Εἶναι γνωστό τό ρητό «καλύτερα νά ἀθωωθοῦν ἑκατό ἔνοχοι, παρά νά καταδικασθεῖ ἓνας ἀθῶος». Μήπως πρίν μπεῖ τό νυστέρι καί βγοῦν τά ὄργανα ἐγκεφαλικά νεκρῶν, πού ὁμως κατά τήν ἀφαίρεση μελανιάζουν καί σπαρταροῦν, πρέπει νά σκεφτοῦμε ὅτι εἶναι καλύτερα δισεκατομμύρια ὄχι σίγουρα νεκροί - οἱ Ε.Ν. - νά πεθάνουν, ὅπως πέθαιναν οἱ ἄνθρωποι μέχρι νά ἐφαρμοστοῦν οἱ μεταμοσχεύσεις σέ εὐρεία κλίμακα, παρά νά σκοτώσουμε ἔστω καί ἓναν ἀπό αὐτούς; Ποιός ξέρει; Ὁ Θεός, πού ἀξιοποιεῖ τά πάντα, μπορεί τό χρόνο αὐτόν νά τοῦς τόν δίνει ὡς τελευταία εὐκαιρία γιά μετάνοια καί σωτηρία.

Μήπως ἦρθε ὁ καιρός ἡ Ἐκκλησία μας νά δογματίσει γιά τό μυστήριο τοῦ θανάτου δίνοντας γιά μία ἀκόμη φορά νάματα ἀληθείας στόν τόσο διψασμένο σύγχρονο ἄνθρωπο;

Παραπομπές

1. Ὡπως προέκυψαν ἀπό τήν ἀπομαγνητοφώνηση τῆς συνέντευξης τοῦ κ. Μπαλογιάννη στόν 89.5FM.
2. Ὁ Ἐγκεφαλικός Θάνατος θά γράφεται χάριν συντομίας ἀπό ἐδῶ καί πέρα ὡς Ε.Θ.
3. Ὁ Ἐγκεφαλικά Νεκρός θά γράφεται χάριν συντομίας ἀπό ἐδῶ καί πέρα ὡς Ε.Ν.
4. Τό ρῆμα «δογματίσει» ἄς μή φανεῖ βαρῶ, διότι ὁ Ε.Θ. ἀνάγεται οὐσιαστικά στό μυστήριο τοῦ ἀποχωρισμοῦ τῆς ψυχῆς ἀπό τό σῶμα. Καί ὅπως ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει δογματίσει σχετικά μέ τήν ἀρχή τῆς ζωῆς, τῆς συνύπαρξης σώματος-ψυχῆς, ἡ ὁποία λαμβάνει χώρα κατά τή στιγμή τῆς σύλληψης, τό ἴδιο θά ἔπρεπε νά κάνει καί γιά τήν διάρρηξη τοῦ δεσμοῦ σώματος καί ψυχῆς.
5. Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπί τῆς Βιοηθικῆς, «Ἐκκλησία καί Μεταμοσχεύσεις», Κλάδος Ἐκδόσεων Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ἐπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα 2001
6. Προέδρου τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῆς Βιοηθικῆς
7. Taylor R.M. (1997): Reexamining the Definition and Criteria of Death. Sem. In.

- Neurol. Vol. 17. p. 265-70
8. Παναγόπουλος Ήμ. (1998): Θέματα Ήναισθησιολογίας και έντατικής ιατρικής, Ήταιρεία Ήναισθησιολογίας και έντατικής ιατρικής Β. Ήλλάδος, τεύχος 8, σελ. 108
  9. Truog R.D. (1997): Is it time to abandon brain death? Hasting Cent. Rep (U.S.A.) 27, p. 29-37
  10. Mita Giacomini (1997): A change of heart and a change of mind? Technology and redefinition of death in 1968, Soc. Sci. Med. Vol. 44, p. 1465-80
  11. Κ. Καρακατσάνης, (2001), Ήγκεφαλικός θάνατος. Ταυτίζεται με τον θάνατο του ανθρώπου; University Studio Press, Β΄ Ήκδοση, σελ. 68
  12. ΄Ενθ΄ άνωτ., σελ. 56-60
  13. Μεταμοσχεύσεις, ΄Επιστημονικές ΄Επιφυλάξεις για τό νέο νόμο, «Καθημερινή», 10 ΄Οκτωβρίου 1999
  14. Προβλήματα και άσάφειες του νόμου 2737/1999 για τίς μεταμοσχεύσεις άνθρωπίνων ίστών και όργάνων, ΄Ιατρικό Βήμα, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1999
  15. ΄Ενθ΄ άνωτ.
  16. ΄Ενθ΄ άνωτ.
  17. Συγκούνας Ε. (1997), ΄Εγκεφαλικός θάνατος, έπιμ. έκδοσης Ρούσσοσ και συνεργάτες, Καθ. Πανεπ. ΄Αθηνών, McGill, Canada, ΄Ευαγγελισμός, ΄Ευγενίδειο Θεραπευτήριο, σελ. 798-803
  18. E. Wijdicks. Brain Death., Lippincott, Williams & Wilkins, Philadelphia, 2002, σελ. 53
  19. Κ. Καρακατσάνης, (2001), ΄Εγκεφαλικός θάνατος. Ταυτίζεται με τον θάνατο του ανθρώπου; University Studio Press, Β΄ Ήκδοση σελ. 35-37
  20. Ashwal S., Schneider S., Brain death in the newborn, Pediatrics (1989), Vol. 84, p. 429-437
  21. Reid RII, Gulenchyn KY, Ballinger JR, Clinical use of 99Mtc-iimpao for determination of brain death, J. Nucl. Med. (1989) Vol. 30, p. 1621-1626
  22. Κ. Καρακατσάνης, (2001), ΄Εγκεφαλικός θάνατος. Ταυτίζεται με τον θάνατο του ανθρώπου; University Studio Press, Β΄ Ήκδοση σελ. 62-66
  23. Plum F. Clinical standards and technological confirmatory tests in diagnosing brain death. In: the definition of death. Contemporary controversies. Youngner SJ, Arnold RM, Schapiro R, Eds, The Johns Hopkins University, Baltimore and London (1999), pp 34-65

ΘΕΙΟΣ OSCAR ENANTIION ΘΕΙΟΥ SAM

του δημοσιογράφου ΄Αντώνη Μποσνακούδη

Τά παιγνίδια της Νέας Τάξης φέρουν στην έπιφάνεια την τραγική κατάσταση του ΄Αμερικανικού λαού. Αυτός είναι ό πρώτος και μεγάλος χαμένος, γιατί άφ΄ ενός μέν πάνω του πατούν οί άρχιτέκτονες της Νέας Τάξης και οί χειριστές των έξτρεμιστικών και όλοκληρωτικών λατρειών για νά έξάγουν τό δηλητήριο πού του έχουν ήδη δώσει και άφ΄ έτέρου γιατί αυτός ό ίδιος εισπράττει την όργή των ανθρώπων όλων των άλλων κρατών, άφου δέν μποροούν νά διακρίνουν (όπως είναι φυσικό) τά παιγνίδια έξουσίας στίς Η.Π.Α., τίς παράλληλες Η.Π.Α. και ούτε

μαθαίνουν τίς αντίδράσεις ΄Αμερικανών εναντίον της Νέας Τάξης και των σκοτεινών ύποστηρικτών των καταστροφικών λατρειών.

Πρίν και άπό την πτώση της Σοβιετικής ΄Ενωσης, άρκετοί ΄Αμερικανοί άπό την ΄Εθνοφρουρά, ΄Ενοπλες Δυνάμεις, ΄Υπηρεσίες Πληροφοριών, Σώματα ΄Ασφαλείας κ.τ.λ., είχαν άντιληφθεί τό δηλητήριο πού είχε άρχίσει νά κυριεύει τίς Η.Π.Α., ένώ ό λαός γινόταν ό καρπαζοεισπράκτορας όλου του κόσμου. ΄Η όργανωμένη αντίδρασή τους εναντίον της Νέας Τάξης έλαβε τή μορφή ένήμερωσης των ΄Αμερικανών. ΄Ενας άπό τά προγράμματα ένήμερω-

σης ονομάζεται «Δολοφόνος Βρυκολάκων» και είναι χαρακτηριστικό ότι άρκετοί συνειδητοποιημένοι Άμερικανοί αισθάνονται θύματα βρυκολάκων, ότι οί εκτελεστές της Νέας Τάξης τούς ρουφούν τό αίμα.

Άπό τή δεκαετία του '90 άρχισαν νά αποκαλύπτουν τήν τεχνική τής Νέας Τάξης γιά νά επιβάλει συγκαλυμμένα τίς αλλαγές πού θέλει, όπως ακριβώς κινήθηκε και ή Σαηεντόλοτς στην Έλλάδα προωθώντας χωρισμό Έκκλησίας-Κράτους, συκοφαντίες κ.λπ.

Οί άρχιτέκτονες τής Νέας Τάξης προσπαθούν νά ώθήσουν σέ άκραίες ένέργειες τούς οργανωμένους Άμερικανούς πού αντιτίθενται στή Νέα Τάξη και τή χρησιμοποίηση τών Η.Π.Α. ως όργανό της. Είτε μέ τή διείσδυση στίς τάξεις τους και τήν άνάληψη τρομοκρατικών ένεργειών, γιά νά ύποστούν τίς συνέπειες και νά χαρακτηριστούν άκροδεξιοί, φανατικοί κ.λπ., είτε μέ τήν ύποστήριξη ήδη ύπαρχόντων άκράιων ομάδων, ώστε νά δημιουργηθεί ή έντύπωση ότι όσοι αντιτίθενται στή Νέα Τάξη και στίς έξτρεμιστικές οργανώσεις της είναι «άκροδεξιοί τρομοκράτες» ή τουλάχιστον «φανατικοί». Ίσως οί Άμερικανοί νά πρέπει νά ψάξουν μέσα στή χώρα τους γιά νά βρούν τίς πραγματικές πηγές παραγωγής και διαμόρφωσης άντιαμερικανισμού.

Ουσιαστικά, ό Άμερικανικός λαός ζει σέ καθεστώς συγκαλυμμένης και έξωραϊσμένης Κατοχής από μία μικρή και όχι άκόμη πλήρως γνωστή ομάδα άνθρώπων, ή όποία τόν όδηγει σέ μία κατάσταση άνάλογη μέ αυτή πού οί Ναζί είχαν φέρει τόν Γερμανικό λαό. Ή ταυτότητα τής κλειστής (και ουσιαστικά φασιστικής) Όμάδας Κατοχής είναι ένα κράμα Ναζισμού και Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας τής έποχής του

Νέωνα και του Καλιγούλα και εκφράζεται μέ τή βαρβαρότητα τής Ίερās Έξέτασης εναντίον όποιουδήποτε θέλει νά διατηρήσει τήν πολιτισμική του ιδιαιτερότητα και νά μήν ίσοπεδωθεί.

Ή ίδια ή «Νέα Τάξη» αποτελεί ό,τι πιό άποκρουστικό έχει συνδυάσει ό άνθρωπος. Είναι ένα κράμα παρηκμασμένης Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, Μεσαίωνα και Ναζισμού, πού έχει δεχθεί σοβιετοποιημένη (και κεμαλοποιημένη) έπεξεργασία δημοσίων σχέσεων, προπαγάνδας και έπιστημονικής καταδίωξης άντιφρονούντων προσώπων, ομάδων και λαών. Ίσως τελικά ό νικητής του Ψυχρού Πολέμου νά ήταν τό πνευματικό περιεχόμενο του σοβιετικού καθεστώτος, πού κατέλαβε τή Δύση.

Στό παρελθόν, τό πνευματικό περιεχόμενο του Έλληνισμού κατέλαβε και έξανθρώπισε τήν κατακτήτρια Ρώμη. Σήμερα, τό σοβιετικό πνευματικό περιεχόμενο κατέλαβε τή Δύση. Τήν έκανε άκόμη πιό άπάνθρωπη, όπως φάνηκε μέ τίς επιθέσεις στή Γιουγκοσλαβία, τήν ύποστήριξη του τουρκικού καθεστώτος, κ.λπ.

Πολλοί πιστεύουν ότι τό κρατικοπολιτισμικό δοχείο του Ναζισμού περιείχε ό,τι πιό άπαίσιο έχει παραχθεί από τόν άνθρωπο. Είναι δύσκολο νά μή συμφωνήσει κάποιος, τουλάχιστον εν μέρει. Αυτή ή κληρονομιά του Ναζισμού, μετά τόν Πόλεμο, έφυγε από τή Γερμανία προς τίς Η.Π.Α. και τήν Ε.Σ.Σ.Δ. Είναι γνωστό πιά, ότι οί δυό υπερδυνάμεις είχαν κάνει άγώνα δρόμου νά απαγάγουν όσο τό δυνατόν περισσότερο άνθρώπινο δυναμικό, πού ήταν στην ύπηρεσία των Ναζί, ώστε νά δουλέψει γιά λογαριασμό τους. Πολλοί «έγκληματίες» ξαφνικά έξαφανίστηκαν και συνέχισαν τό έργο τους γιά τά νέα άφεντικά

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Έπειδή πολλοί εκ των άγαπητών άναγνωστών μās ρωτούν πώς μπορούν νά βοηθήσουν και οικονομικά τήν προσπάθειά μας, τούς πληροφορούμε ότι γιά τόν σκοπό αυτόν άνοιξαμε τούς έξηξ δύο τραπεζικούς λογαριασμούς, όπου και μπορούν νά καταθέσουν ό,τι προαιρετικά ή άγάπη τους:

Έθνική Τράπεζα: **421/614374-15** και Alpha Τράπεζα Πίστεως: **815-002101-039454**.

Έπίσης, **όσοι θέλουν**, μπορούν μέσω ΕΛ.ΤΑ. νά μās ένισχύσουν οικονομικά μέ τήν ένθετη ταχυπληρωμή, ή όποία έχει πολύ χαμηλότερο ταχυδρομικό τέλος άπ' ό,τι ή συνηθισμένη ταχυπληρωμή.

Ύπενθυμίζουμε ότι το περιοδικό άποστέλλεται δωρεάν. Γίνονται, όμως, μέ εύγνωμοσύνη δεκτές οί όποιες προαιρετικές εισφορές, μιά και τό περιοδικό δέν έχει άλλους πόρους.

τους. Τά «άπαίσια» προϊόντα του Ναζισμού κληρονομήθηκαν από τους νικητές και αποτέλεσαν ζωτικά στοιχεία του αγώνα τους για κυριαρχία.

Μετά την πτώση του κομμουνισμού στην Ε.Σ.Σ.Δ., οι Η.Π.Α. αποτελούν τη χωματερή στην οποία καταλήγει αυτή η ναζιστική κληρονομιά όπως διαμορφώθηκε και αναπτύχθηκε επί Ψυχρού Πολέμου. Έχει διαμορφώσει σημαντικά μεγάλο τμήμα της ΄Αμερικανικής ήγεσίας, ή οποία προσπαθεί να τό επιβάλει ως Νέα ΄Εποχή / Νέα Τάξη.

΄Από αυτήν την άποψη, ο μεγάλος κερδισμένος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου ήταν ο γερμανικός λαός γιατί ξεφορτώθηκε τό ναζιστικό καρκίνο, αν και πληγώθηκε από την «έγχείριση». **΄Ο άμερικανικός λαός είναι ο μεγάλος χαμένος από τόν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τόν Ψυχρό Πόλεμο**, γιατί οι Η.Π.Α. έγιναν τό κυριότερο δοχείο συγκέντρωσης του ψυχροπολεμικά μεταλλαγμένου ναζιστικού καρκίνου. Οι ΄Αμερικανοί ύφίστανται τή νέα Κατοχή ως καρκίνο πού τούς παραλύει και ταυτόχρονα εισπράττουν τήν όργή του κόσμου, όπως τήν εισέπραξαν οι Γερμανοί επί Ναζισμού. **΄Η ύποστήριξη ή έστω ή μή καταγγελία αυτής τής ΄Ομάδας Κατοχής, είναι ο πραγματικός άντιαμερικανισμός.**

΄Αναφερόμασταν στις Η.Π.Α. ως «θείο Sam», έχοντας στό νοϋ τήν προπολεμική εικόνα του γραφικού και συμπαθητικού κυρίου και οικογενειάρχη πού κρατούσε άξιες και σεβόταν τούς άλλους. Λοιπόν ο θεός Sam πετάχτηκε στό μπουντρούμα τής Νέας Τάξης για νά τόν βασανίζει ο θεός Oscar.

΄Ενας αντιπροσωπευτικός έκφραστής τής προκρουστικής λειτουργίας τής Νέας Τάξης, και συμμετέχων σ΄ αυτήν, είναι ή ΄Εθνική ΄Υπηρεσία ΄Ασφαλείας των Η.Π.Α. (N.S.A.), ή οποία έχει δημιουργήσει τό Echelon: τό μεγαλύτερο σύστημα κατασκόπευσης επικοινωνο-

νίων στην ανθρώπινη ιστορία. ΄Ο κωδικός χρήστη πού έχει ή N.S.A. είναι Oscar-Oscar. Αυτός είναι ο πυρήνας τής ταυτότητας του μεγάλου μέρους τής ήγεσίας των Η.Π.Α. ΄Ετσι λοιπόν, ο θεός Sam είναι «πολιτικός κρατούμενος» του διεστραμμένου θείου Oscar και χρειάζεται νά γνωρίζουμε για τά μπουντρούμα και τούς φυλακισμένους σ΄ αυτά, ώστε ή όργή νά κατευθύνεται στόν θείο Oscar: τόν πνευματικό απόγονο του Καλιγούλα, του Νέρωνα, τής ΄Ιερās ΄Εξέτασης και του Χίτλερ. ΄Αν ο Χίτλερ ανέβαινε στή Γή, δέ θά πήγαινε στό Βερολίνο. Στην Ούάσιγκτον θά ένοιωθε σάν στό σπίτι του.

΄Όταν ή όργή κατευθύνεται στό άρρωστα τμήματα τής ΄Αμερικανικής κοινωνίας, εκθέτοντας τούς τρόπους πού προσπαθούν νά μεταδώσουν τόν καρκίνο τους, ενισχύουμε ταυτόχρονα τά ύγιή τμήματα, ώστε ο θεός Oscar ν΄ αντιμετωπίζει όλοένα και αυξανόμενη αντίσταση μέσα στό δικό του έδαφος. Παράλληλα αναπτύσσουμε πνεϋμα αντίστασης και μή ύποταγής στις νεοταξικές άρρώστειες, ένα είδος πολιτισμικών και πνευματικών αντισωμάτων.

Μία από τις πιό άποτελεσματικές αντιδράσεις είναι ή αποκάλυψη και αντίσταση άπέναντι στις έκφράσεις αυτού του μεταλλαγμένου Ναζισμού, όπως ή Σαηεντόλοτζυ, και ή αποκάλυψη τής ταυτότητας και των έργων του θείου Oscar, ώστε οι ίδιοι οι ΄Αμερικανοί νά μάθουν τί παιγνίδι παίζεται στό όνομά τους και νά έχουν τή δυνατότητα νά χτυπήσουν τόν θείο Oscar και τούς πραιτωριανούς του μέσα στόν ίδιο τους τό θρόνο.

(Τό κείμενο πού παραθέσαμε, ιδιαίτερα επίκαιρο στις ήμέρες μας, είναι από τό άποκαλυπτικό βιβλίο του κ. ΄Αντώνη Μποσνακούδη: «Μισθοφόροι τής Νέας Τάξης. ΄Η δράση των έξτρεμιστικών παραθρησκείων και τής Scientology», Έκδόσεις Πελασγός, ΄Αθήνα 2001).

΄Η «Παρακαταθήκη» στό Διαδίκτυο φιλοξενείται στόν Διαδικτυακό Τόπο
 ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΛΟΓΟΣ
 στή διεύθυνση
 www.orthodoxnet.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ

Τουλάχιστον κάποιοι νά αντιτέκονται του Χρήστου Γιανναρά

Σώζεται ή όχι τό πολυθρύλητο (πάλαι ποτέ διαλάμπαν) «φιλότιμο» του Έλληνα ακόμα σήμερα; Η επικαιρότητα ευνουεί τή συναγωγή τεκμηριωμένης απάντησης: Θά καταμετρηθεί αυτόν τόν καιρό τό ποσοστό τών Έλλήνων, στην Ελλάδα καί στή διασπορά, πού έχουν συμπληρώσει τό 18ο έτος τής ηλικίας τους καί διασώζουν ενεργά άντανακλαστικά φιλότιμου. Μπορούν δηλαδή άκόμη νά ξεγεύονται όταν ύποτιμᾶται ή νοημοσύνη τους, νά προσβάλλονται όταν κυριολεκτικά άτιμᾶζονται (παρά τούς ρητορικούς έξωραϊσμούς) τά όσα ό Έλληνας θεωρεί «πράμα τζιδαϊρικόν, πολυτίμητον», τής παράδοσής του. Θά καταγραφεί ή επιδίωση του φιλότιμου στον άριθμό τών Έλλήνων πού θά άρνηθοῦν, συνειδητά καί μαχητικά, νά συμπαίξουν στον τιτλοφορούμενο «όλυμπιακό έθελοντισμό» του 2004.

Άκόμα καί ή θρασύτερη καπηλεία έχει κάποια όρια. Τά όρια τής ξέφρενης καπηλείας πού αντιπροσωπεύει ή φιέστα του 2004 θά τά καθορίσει ως φραγμός ή ευαισθησία τών πολιτῶν, τό φιλότιμο τών Έλλήνων. Δέν μπορούμε νά κάνουμε τίποτα πιά για τήν άποτροπή τής έπερχόμενης μεγάλης ντροπής καί συμφορᾶς. Άπομένει, όμως, σέ μᾶς τούς πολίτες ή δυνατότητα νά στερήσουμε τούς νονούς του άνομήματος τουλάχιστον από τήν ήδονή νά θεωροῦν ήλίθια μία όλόκληρη κοινωνία: νά μᾶς βλέπουν νά ύπηρετοῦμε «έθελοντικά» τό καλοστημένο παιχνίδι άναμέτρησης ίλιγγωδῶν συμφερόντων.

Δέν χρειάζονται ούτε ξειδικευμένες γνώσεις ούτε ξεχωριστή ευφύια για νά άντιληφθεί κανείς ότι οί λεγόμενοι σήμερα «Όλυμπιακοί» άγῶνες δέν έχουν τήν παραμικρή σχέση με τήν όνομασία πού καπηλεύονται, δέν έχουν καν σχέση με τόν άθλητισμό, τή φιλία τής άθλησης, τήν ευγένεια τής άμιλλας του συναγωνισμού. Είναι ωμά καί χυδαία ένα οικονομικό γεγονός με πολύ σκοτεινά παρασκήνια, πεδίο διαπλοκής τής πολιτικῆς με κολοσσούς τής διε-

θνοῦς άνομίας. Μετράει πρωταρχικά, ή χρυσοφόρα έκμετάλλευση του τηλεοπτικού υπερχείματος. Για χάρη του ή άθληση άλλοτριώνεται σέ κυνηγητό παρά φύσιν επιδόσεων. Τό ντοπάρισμα λειτουργεί με τήν ακρίβεια έγκαιρα προκαθορισμένου φόνου. Ειδικά ή τέλεση τής παρωδίας στην Άθήνα τό 2004 έχει έξόφθαλμες διαστάσεις έγκλήματος. Οικολογικού, πολιτιστικού, οικονομικού έγκλήματος. Τό τερατοδρόμιο τών Σπάτων άφάνισε τόν ζωτικό για τήν Άττική πνεύμονα τών Μεσογείων, προσθέτοντας φόρτο κυκλοφοριακῶν άπαιτήσεων άδιανόητων για τίς συνθήκες καί τήν ύποδομή του λεκανοπεδίου. Μπήκε σφραγίδα όριστικῆς παραίτησης του έλλαδικου κράτους από κάθε φιλοδοξία διάσωσης καί έκπροσώπησης τής έλληνικῆς πολιτιστικῆς ιδιαιτερότητας, άφου άξονας αναφορᾶς για τήν «Άθήνα 2004» είναι ή Άτλάντα καί καθόλου ή Όλυμπία. Τό μέτρο τής οικολογικῆς καί πολιτιστικῆς ίεροσυλίας τό έδωσε ή θάναυση καταστροφή του Μαραθῶνα.

Όσο για τό οικονομικό έγκλημα, άρκεί ή έλάχιστη όξυδέρκεια για νά διαβλέψει ό πολίτης πόσες δεκαετίες αυτός καί τά παιδιά του καί τά έγγόνια του θά πληρώνουν τό όργιο τών άστρονομικῶν έξόδων πού άνέλαβε μία χώρα με γνωστή τήν ντροπιαστική έξαθλίωση τών σχολικῶν της κτιρίων, νοσοκομείων, τρένων, λιμανιῶν, έπαρχιακῶν άεροδρομίων - σύνολης τής λειτουργικῆς ύποδομῆς. Ξέχωρα τό όργιο τής καταλήστευσης του κρατικού κορβανᾶ από τούς οργανωμένους επιτήδειους πού ξέρουν νά εκμεταλλεύονται τήν άναμμουπούλα τής φιέστας.

Μόνο τό λαϊκό φιλότιμο μπορεί νά γίνει φραγμός, έστω υπαινικτικός, στο καλοστημένο παιχνίδι. Μόνο αν άντιδράσει ή ευαισθησία του λαου στή θάναυση άπάτη, μόνον αν στην ύδρι άντιταχθεί ή όργή. Τό όλυμπιώνυμο πολυπλόκαμο άνοσιούργημα έχει ύποτάξει κάθε έξουσία στις επιδιώξεις του, όλες οί πολιτικές δυνάμεις συμπαίζουν ή αϊδημόνως συστέλλονται. Συστρατεύθηκαν οί τράπεζες, οί επιχειρηματικοί κολοσσοί, όλη ή παντοδυναμία του

πλούτου συντονίστηκε στό ρόλο τοῦ γενναιό-
δωρου «χορηγοῦ» τῆς ὕδρευς. Ἄλλά δέν τούς
φτάνει. Θέλουν καί τόν λαό ἐθελόδουλο, τόν
θέλουν νά στρατευθεῖ «ἐθελοντικά» στή δούλε-
ψή τους. Αὐτοί γιά τήν ἀμύθητη λοβιτούρα, ὁ
λαός γιά τό ὄραμα. Αὐτοί νά παραχαράζουν
τήν Ἀρχαία Ἑλλάδα, νά ἐξαργυρώνουν τήν
εὐγένεια τῶν ἐπιτευγμάτων της καί ὁ λαός,
ἔρμαιο τῆς φτηνῆς ρητορείας, νά ψάλλει «Ἀρ-
χαῖο πνεῦμα ἀθάνατο» στό κιτσαριό τῆς φιέ-
στας.

Ἔλα ἐξαγορασμένα, ἀκόμα καί ἡ Ἱερά Σύ-
νοδος! Ἐπιστρατεύθηκε καί συμπαίζει ἀνεν-
δοίαστα γιά νά «ἐξαγνιστεῖ» καί νά ἐξωραϊ-
στεῖ στίς συνειδήσεις τῶν ἀφελῶν τό μεγάλο
φαγοπότι τῶν ἀετονύχηδων. Μέ ἐντολή τῆς
ἐλλαδικῆς Ἱεραῦς Συνόδου διακόπηκε ἡ κυρια-
κάτικη λειτουργία σέ ὅλες τίς ἐκκλησίες τῆς
Ἑλλάδας, διακόπηκε καί ἐξαρθρώθηκε ἡ
εὐχαριστιακή δραματολογία γιά νά παρεμ-
βληθεῖ «Ἐγκύκλιος» πού καλεῖ «τό Χριστεπώ-
νυμον Πλήρωμα» στόν «ὀλυμπιακό ἐθελοντι-
σμό» προκειμένου «νά συμβάλλει καί ἡ Ἐκκλη-
σία εἰς τό ἐθνικόν αὐτό ἔργον».

«Τό ὁδέλγμα ἐστός ἐν τόπω ἀγίῳ» — ἡ δι-
βλική φράση κυριολεκτεῖ. Ἡ ἀνόσια καπηλεία
τοῦ ἀθλητισμοῦ καί τῆς ἐλληνικῆς κληρονο-
μιᾶς, ὁ ζόφος τῆς ἀνομίας τῶν συμφερόντων, ἡ

πλαστογράφηση τῆς Ἱστορίας, ἡ ἀτίμωση τοῦ
πολιτισμοῦ, ἡ σωματεμπορία τῶν παρά φύσιν
ἐπιδόσεων, ὀλόκληρη αὐτή ἡ κόλαση ἔρχεται
νά παρεμβληθεῖ στή ζωτική ἀποκάλυψη πού
εἶναι τό γεγονός συγκρότησης καί φανέρωσης
τῆς Ἐκκλησίας στήν Εὐχαριστία. Στούς συ-
ναγμένους ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς νά προπαγανδιστεῖ
ἀναίσχυντα ἡ ἀμαρτωλή κομπίνα.

Φυσικά μέ τό ἀζημίωτο — ἡ Ἐγκύκλιος
εὐθαρσῶς ἀπαριθμεῖ τά ἀνταλλάγματα: Ἡ
συμμετοχή «Χριστιανῶν νέων» στό «προσκλη-
τήριο τοῦ ὀλυμπιακοῦ ἐθελοντισμοῦ» θά ἐξα-
σφαλίσει συμφωνημένη μέ «μνημόνιον» ἀντι-
παροχή, «τήν προβολήν τῆς Ἑλληνορθόδοξου
Παραδόσεως... τήν διαμόρφωσιν προγράμμα-
τος τελετῶν καί λοιπῶν πολιτιστικῶν ἐκδηλώ-
σεων ... βυζαντινῆς τέχνης, βυζαντινῆς μου-
σικῆς, βυζαντινῶν χορωδιῶν κ.ο.κ.».

Ἴσως ἡ Ἱερά Σύνοδος νά νομίζει ὅτι διαχει-
ρίζεται κάποια ἰδεολογία καί θέλει νά τή δια-
φημίσει μέ τίς μεθόδους τοῦ μάρκετινγκ, νά
προπαγανδίσει «πεποιθήσεις», «ἀξίες», «ἠθι-
κά ἰδεώδη». Καλεῖ τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας νά
συμπαίξουν στήν καλοστημένη ἀπάτη, γιά νά
εἰσπράξει ἡ ἰδεολογία τηλεοπτικό χρόνο καί
διεθνή προβολή.

Μοναδική ἐλπίδα τό φιλότιμο τῶν Ἑλλήνων.
(Ἐφημ. «Καθημερινή» 20.5.2002)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

ΙΕΡΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ: Νά ματαιωθεῖ ἡ Διαθρησκειακή τῶν Ἀθηνῶν

Πρός Ἐν Ἀθήναις
τῆν Ἱεράν Σύνοδον
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐν Ἀθήναις
τῆ 6.6.2002

Μακαριώτατε, ἅγιο Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Συνδοκίκοι
Χριστός Ἀνάστη

Ὅπως εἶναι γνωστόν ἐσχάτως
παρατηρεῖται ἐντεινόμενος προσηλυτισμός ἐκ
μέρους ἑτεροδόξων καί ἀλλοθρήσκων εἰς βά-
ρος τῶν Ὀρθοδόξων. Τό γεγονός τοῦτο εὐλό-

γως δημιουργεῖ ἀνησυχίαν εἰς Κλήρον καί Λα-
όν καί κατά συνέπειαν ἐντόνως ἀπησχόλησε τό
Δ.Σ. τοῦ Ι.Σ.Κ.Ε. κατά τήν τελευταίαν συνε-
δρίαν (4.6.02). Διά τοῦτο εὐλαδῶς παρακα-
λοῦμεν νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν οἱ κατωτέρω ἐπι-
σημάνσεις καί προβληματισμοί μας:

Πρό ἐτῶν εἰς τήν ἐφημερίδα «Βορειοηπει-
ρωτικόν Βῆμα» ἐγράφη ὅτι «Ἀβάπτιστο παιδί
βορειοηπειρώτου κοινωνεῖ τῶν ἀχράντων Μυ-
στηρίων εἰς Ὀρθόδοξον ναόν». Πρό τριμήνου
περίπου εἰς τήν ἐφημερίδα «Ὀρθόδοξος Τύ-
πος» ἐδημοσιεύθη ἡ εἰδησις ὅτι «Ἀβάπτιστα
ἀλδανάκια κοινωνοῦν σέ ναούς τῶν Ἀθηνῶν».
Ἔχουμε δάσιμες πληροφορίες ὅτι πολλοί Ρω-
μαιοκαθολικοί κοινωνοῦν εἰς ὀρθοδόξους να-
ούς, καί γίνονται ἀνάδοχοι, διότι λέγουν ὅτι
«ὀρθόδοξοι καί καθολικοὶ εἴμαστε τό ἴδιο».

Ἐπὶ τῆς ἀκόμῃ πληροφορίας ἐφημερίων ὅτι καὶ Ἀρμένιοι Ἀντιχαλκηδόνιοι Χριστιανοὶ ἀδιστάκτως καὶ ἐκεῖνοι κοινωνοῦν εἰς ναοὺς μας καὶ γίνονται ἀνάδοχοι. Ἰσχυρίζονται δὲ ὅτι καὶ αὐτοὶ εἶναι Ὁρθόδοξοι, ἐπειδὴ τὸ γράφει ἢ ταυτότητά τους «Ἀρμένιος ὀρθόδοξος» ἢ «Ἀρμενο-ὀρθόδοξος», συμφώνως πρὸς τὴν ἀνακριθῆ ἂν ὄχι πλαστογραφημένη Δήλωσις Βαπτίσεως τοῦ ἐφημερίου τῶν ἐν Ἀθήναις Ἀρμενίων.

Ἐκτὸς ὅμως τούτων εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ μνημονεύσωμεν ἐνταῦθα μόνον μερικὰς περικοπὰς ἀπὸ τρεῖς ἐνδιαφερούσας ἐπιστολάς, τῶν ὁποίων φωτοαντίγραφα ἐπισυνάπτωμεν:

1) Τοῦ κ. Γ. Παπάζογλου ὁ ὁποῖος γράφει: «Συγκεκριμένα, μικτὰ σχολεῖα τῆς Σύρου πού ἔχουν μαθητὲς παιδιὰ ὀρθοδόξων καὶ ρωμαιοκαθολικῶν ἐκκλησιάζονται ἐκ περιτροπῆς, πότε σὲ ρωμαιοκαθολικό ναό καὶ πότε σὲ ὀρθόδοξο. Ἐκεῖ τὰ ἀνύποπτα παιδιὰ ὁμαδικὰ ὀδηγοῦνται νὰ λάβουν τὴν μίαν φορά τὴν θείαν κοινωνίαν τῶν ὀρθοδόξων καὶ τὴν ἄλλη φορά τὴν «ὄστια» τῶν λατίνων». (Περιοδικὸν «Παρακαταθήκη», Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 2002, σελ. 23).

2) Ἐξ ἀφορμῆς λοιπὸν τοῦ δημοσιεύματος τούτου εὐσεβὴς δικηγόρος τῶν Ἀθηνῶν ὁ κ. Θ. Λαϊνᾶς μὲ ἐπιστολὴν του (9.5.01) πρὸς τὸ ὡς ἄνω περιοδικὸν καταγγέλλει ἐνυπογράφως καὶ διὰ συγκεκριμένον ναὸν νοτίου προαστίου τῶν Ἀθηνῶν: «ὅτι ἔδλεπα γνωστὸν οὐνίτην συνάδελφόν μου δικηγόρον τῶν Ἀθηνῶν νὰ μεταλαμβάνει ὄχι μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκογένειά του...».

3) Ἐπίσης ὁ πρωτοπρεσβύτερος π. Ἰ. Σιουρούνης μὲ ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν Ι.Σ.Κ.Ε. (3.6.02) ἰσχυρίζεται: «ὅτι στὴν πρό ἔτους παπική λειτουργία στὸ Ὀλυμπιακὸ στάδιο κάποιοι Ὁρθόδοξοι ἐγκλωδίστηκαν ἐκεῖ καὶ ἔλαβαν τὴν «ὄστια». Ἀκόμῃ ὁμάδες Ὁρθοδόξων ἐπισκεπτῶν τοῦ ἁγίου Πέτρου Ρώμης ἀπὸ ἄγνοια ἢ ἀπὸ περιέργεια λαμβάνουν τὴν «ὄστια» ἀπὸ τὰ «εὐγενικά» ὄργανα τοῦ Πάπα. Ἐπισημαίνει δὲ ὅτι «οἱ ἐπὶ αἰῶνα περίπου ἀμέτρητες διαχριστιανικὲς καὶ τώρα ἐντὸς ἑξαμήνου περιέργως τέσσερις Διαθρησκειακὲς Διασκέψεις καὶ Συνέδρια πού ἔγιναν καὶ γίνονται ἔχουν ἀμβλύνει ἀνησυχητικὰ τὸ αἰσθητήριον τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ μας.

Τέλος ἔχουν ἀναφερθεῖ περιπτώσεις ἑτεροδόξων, κυρίως Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Ἀρμενίων, οἱ ὁποῖοι, ὅταν οἱ ἱερεῖς μας ἐγκαίρως τοὺς ἀντελήφθησαν καὶ ἠρνήθησαν εἰς αὐτοὺς τὴν Θείαν Κοινωνίαν ἢ δὲν τοὺς ἐδέχθησαν ὡς ἀναδόχους, ἐδημιούργησαν ἐπεισόδια!

Ἄλλωστε, εἶναι γνωστὸν ὅτι μετὰ τὴν Β' Βατικάνειον Σύνοδον (1962) ὁ Πάπας ἄνοιξε τὰς πύλας τῶν λατινικῶν ναῶν διὰ νὰ κοινωνοῦν ἐλευθέρως καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ προτρέπει τοὺς «Καθολικοὺς» ἀδιστάκτως νὰ κοινωνοῦν εἰς ναοὺς Ὁρθοδόξων. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν οἱ μικτοὶ γάμοι πληθύνονται, ὁ θρησκευτικὸς συγκρητισμὸς γιγαντοῦται καὶ οἱ Διαθρησκειακὲς Συνάξεις κλυδωνίζονται σκάφος τῆς Ἐκκλησίας μας, κατασκανδαλίζοντας τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα.

Κατόπιν τούτων καὶ δι' ἄλλους λόγους, τοὺς ὁποῖους Ἐμεῖς κάλλιον ἡμῶν γνωρίζετε, Μακαριώτατε καὶ Σεβασμιώτατοι, ὁ Ἱερός Σύνοδος Κληρικῶν Ἑλλάδος παρακαλεῖ τὴν Σεπτὴν Ἱεραρχίαν ὅπως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων πνευματικῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἐκείνη ἤθελε κρίνη ἀναγκαῖα:

α) Μὲ ἐνημερωτικὴν Ἐγκύκλιόν της πρὸς Κλήρον καὶ Λαόν νὰ τονίξει ὅτι ἡ ποθητὴ ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν δὲν ἔγινεν ἀκόμῃ καὶ διὰ τοῦτο **οἱ Ἱεροὶ Κανόνες ἀπαγορεύουν τὴν συμπροσευχὴν καὶ τὴν μυστηριακὴν κοινωνίαν μετὰ τῶν ἑτεροδόξων καὶ**

β) **Τὸ προγραμματισμένον Διαθρησκειακὸν Συνέδριον τῶν Ἀθηνῶν διὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον συμφέρει νὰ ματαιωθεῖ ὡς ἐπιζήμιον πλέον.**

Ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ φύλαξ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀκούομεν ὅτι δὲν εἶναι διατεθειμένος πλέον νὰ ἀνεχθεῖ ἄλλας ἀβαρείας εἰς τὰ τῆς πίστεως.

Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ ἅγιοι Ποιμενάρχαι μας, ὀρθοτομοῦντες τὸν λόγον τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀληθείας, ὡς διάδοχοι τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν, θὰ σταθοῦν εἰς τὸ ὕψος τῶν κρισίμων περιστάσεων ἀκούοντας τὴν ἀγνήν φωνὴν Κλήρου καὶ Λαοῦ διὰ τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ὁρθοδοξίας ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Ἐντολῇ καὶ ἐξουσιοδοτήσει Δ.Σ. τοῦ Ι.Σ.Κ.Ε.

Ὁ Πρόεδρος
π. Εὐστάθιος Κολλᾶς

Νίκη του πάπα ή επίσκεψη στη Βουλγαρία

Μετά από επίμονες προσπάθειες ετών, τελικώς ή διπλωματία του Βατικανού κατάφερε να άρθουν οι επιφυλάξεις από την πλευρά της Βουλγαρικής Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καί να επισκεφθεῖ ὁ πάπας τή Βουλγαρία.

Ἡ επίσκεψη πραγματοποιήθηκε ἀπό 22 ἕως 27 Μαΐου μετά ἀπό πρόσκληση τῆς Πολιτείας. Ἡ μεθόδευση δηλαδή καί στήν περίπτωση τῆς Βουλγαρίας ἦταν ἡ ἴδια ὅπως καί στήν περίπτωση τῆς Ἑλλάδος: Πρόσκληση ἀπό τήν Πολιτεία καί συμμετοχή τῆς Ἐκκλησίας στίς ἐκδηλώσεις.

Αὐτό πού προεβλήθη πέρυσι ἐδῶ γιά κατάλυση ἀπό τούς ἀφελεῖς ἦταν ὅτι ὁ πάπας ἔρχεται ταπεινός προσκνητηῖς στά δῆματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Στήν περίπτωση τῆς Βουλγαρίας, αὐτό πού προεβλήθη ἀπό τά Μ.Μ.Ε. ἦταν ὅτι ἡ επίσκεψη τοῦ πάπα ἐκεῖ θέτει τέραμα στήν καχυποψία γιά ἀνάμιξη τῆς Βουλγαρίας στήν ἀπόπειρα δολοφονίας τοῦ πάπα ἀπό τόν Τοῦρκο Μεχμέτ Ἀλί Ἀγκτζά τό Μάιο τοῦ 1981 στή Ρώμη.

Ὁ ἐπόμενος μέγας στόχος γιά τό Βατικανό εἶναι ἡ επίσκεψη τοῦ πάπα στή Μόσχα.

Ι.Σ.Κ.Ε.: Ἡ κυβέρνηση ἀρπάζει 20 δις. καί τά ἀκίνητα τοῦ Ταμείου Προνοίας Κληρικῶν

Σέ φοβερές καταγγελίες προέβη ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος (Ι.Σ.Κ.Ε.), π. Εὐστάθιος Κολλᾶς, εἰς δάρος τοῦ ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Ρέππα.

Σύμφωνα μέ τήν ἐφημερίδα «Χώρα», ἡ ὁποία στό φύλλο τῆς 6.6.2002 προβάλλει σέ τρεῖς σελίδες τίς καταγγελίες αὐτές, ὁ Ι.Σ.Κ.Ε. ἀφήνει αἰχμές καί κατά τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ὁ ὁποῖος — σύμφωνα πάντα μέ τήν ἐφημερίδα — «φέρεται νά συμφωνεῖ γιά νά δοθοῦν τά ἀποθεματικά (τοῦ Ταμείου Προνοίας Κληρικῶν) σέ μεγαλοεπιχειρηματία».

«Ἡ Λέσχη Μπίλντεμπεργκ συζητᾷ τό Κυπριακό»

Μέ αὐτόν τόν τίτλο ἡ ἐφημερίδα «Ἀπογευματινή» τῆς 31.5.2002 ἀναφέρεται στή φετεινή Σύνοδο τῆς διαδόχτης Λέσχης, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε στή Βιρτζίνια των Η.Π.Α. ἀπό

30 Μαΐου μέχρι 2 Ἰουνίου.

Ἡ «Ἀπογευματινή» βασίζεται σέ πληροφορίες τῆς τουρκικῆς ἐφημερίδος «Ζαμάν», ἡ ὁποία ἀναφέρει ὅτι ἡ παρουσία τῶν Τούρκων θά εἶναι ἰδιαίτερα ἐνισχυμένη στή φετεινή Σύνοδο. (Προφανῶς λόγω τῶν ἐξελίξεων πού ἔχουν δρομολογηθεῖ στό Κυπριακό καί τά Ἑλληνοτουρκικά).

Μεταξύ αὐτῶν πού θά μετάσχουν ἀναφέρονται τά ὀνόματα τῶν Κίσιγκερ, Ροκφέλερ, Κλίντον, Χόλμπρουκ, Ἀνιέλι καί ἀπό τούς Τούρκους τῶν Ἰσμαήλ Τζέμ, (ὡς γνωστόν εἶναι ντομές, δηλ. ἐξιλαμισμένος Ἑβραῖος), Κεμάλ Ντερβίς, Ραχμί Κότς κ.ἄ.

Σημειώνουμε ὅτι γιά τή Λέσχη Μπίλντεμπεργκ ἔχει γραφεῖ εἰδικό βιβλίο ἀπό τόν Τάσο Δαρβέρη (Ἐκδόσεις «Στερέωμα», Θεσσαλονίκη).

Μητροπολίτης Ἀρτέμιος: Ζοφερή ἡ πραγματικότητα στό Κοσσυφοπέδιο

Σέ Συνέδριο γιά τά Βαλκάνια πού διοργάνωσαν οἱ ἐφημερίδες «Μακεδονία» καί «Θεσσαλονίκη» στά τέλη Μαΐου 2002 στή Θεσσαλονίκη, ὁ γνωστός γιά τίς Ὁρθόδοξες θέσεις του ἀλλά καί γιά τούς ἀγῶνες του γιά τά ἐθνικά δίκαια τοῦ λαοῦ του Σέρβος Μητροπολίτης Ράσσκας καί Πριζρένης κ. Ἀρτέμιος, ἐτόνισε μεταξύ ἄλλων καί τά ἐξῆς: «Μετά τήν ἔλευση τοῦ ΝΑΤΟ στό Κόσοβο ἔχουν ἐκδιωχθεῖ 250.000 Σέρβοι καί μὴ Ἀλβανοί, ἔχουν σκοτωθεῖ χίλιοι καί ἔχουν ἐξαφανιστεῖ 1300 ἄτομα, ἐνῶ γκρεμίστηκαν 40.000 σπίτια. Στούς δέ 120.000 Σέρβους πού ἔχουν παραμείνει, τούς στεροῦνται σήμερα ὅλα τά ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἀκόμη καί αὐτό τῆς ζωῆς ... Στό Κοσσυφοπέδιο καί ὑπό τήν παρουσία τῆς διεθνούς κοινότητας ἰσοπεδώθηκαν καί γκρεμίστηκαν πάνω ἀπό 110 μοναστήρια καί ἐκκλησίες, ἀπό τίς ὁποῖες μερικές ἦταν χτισμένες τόν 13ο, 14ο καί 15ο αἰῶνα».

(Ἐφημ. «Μακεδονία», 9.6.2002)

Οἱ Ροταριανοί ἔκαναν ἤδη πράξη τά νέα σύνορα πού θέλει το Ν.Α.Τ.Ο.

Διαβάζουμε στή Γιαννιώτικη ἐφημερίδα «Πρωινά Νέα» τῆς 23.5.2002 (σελ. 12) ὑπό τόν τίτλο «Πανηγυρική ἐκδήλωση ἀπ' τόν νεοῖδρουθέντα ὄμιλο Rotary Ἰωάννινα-Ἀνατολή»

τά έξι: «Ο νεοϊδρυθείς Ροταριανός Όμιλος Ίωάννινα-Άνατολή κάνει πανηγυρική εκδήλωση με αντικείμενο τήν αναγνώρισή του από τό Διεθνές Rotary, όπου θά του έπιδοθεϊ ή χάρτα από τόν διοικητή τής 2480 Ροταριανής Περιφέρειας (Βόρεια Έλλάδα-Βουλγαρία-Γιουγκοσλαβία-FYROM), κ. Μπάμπη Άθανασιάδη.

Ή εκδήλωση θά πραγματοποιηθεϊ στό ξενοδοχείο «ΗΠΕΙΡΟΣ ΠΑΛΛΑΣ» τό Σάββατο 25 Μαΐου 2002 καί ώρα 9.30μ.μ.».

Σχόλιο «Π»

Έάν καταλαβαίνουμε καλά, οί Ροταριανοί έχουν προσαρτήσει ένα τμήμα τής Έλληνικής Έπικράτειας (Βόρειο Έλλάδα) σέ ξένες χώρες (Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία, FYROM). Θά περιμένουμε μέ ενδιαφέρον μία πειστική έξήγηση γι' αυτήν τήν (τουλάχιστον) περιεργη ενέργεια.

Άσυνέπειες του «Έλευθέρου Τύπου»

Έκει πού είπαμε νά συγχαροϋμε τόν «Έλευθερο Τύπο» γιατί σταμάτησε — έλπίζουμε όχι για λίγο — νά φιλοξενεί διαφημίσεις έμπο-

ρίου λευκής σαρκός, νά πού βρισκόμαστε στήν ανάγκη νά έπιστημόνουμε κάτι άλλο έξ ίσου κακό πού βλέπουμε στήν άθηναϊκή αυτή έφημερίδα.

Ό «Έλευθερος Τύπος» έδω καί μερικούς μήνες, κάθε δεύτερη Τετάρτη διαθέτει μαζί μέ τό κανονικό φύλλο καί τό ένθετο περιοδικό «Φαινόμενα». Τό ένθετο αυτό συναγωνίζεται έπάξια τά κυκλοφοροϋντα στήν Έλλάδα αποκρυσταλλικά περιοδικά.

Στίς διαφημίσεις του ένθέτου προβάλλονται αποκρυσταλλικοί εκδοτικοί οίκοι, διευθύνσεις στό Διαδίκτυο (Ίντερνετ) καί συγκεκριμένο αποκρυσταλλικό περιοδικό.

Παρατηροϋμε επίσης ότι καί τό άλλο ένθετο περιοδικό «Relax» τής Κυριακάτικης εκδόσεως τής ίδιας έφημερίδος έρωτοτροπεϊ μέ τόν αποκρυσταλλισμό.

Νομίζουμε ότι είναι θέμα στοιχειώδους συνεπείας για τήν έφημερίδα νά διαλέξει ένα από τά δύο. Δέν συμβιδάζεται από τήν μιά μεριά νά παρουσιάζεται ως φιλοεκκλησιαστική — κυρίως μέ τό κυριακάτικο ένθετο «Όρθοδοξία καί Έλληνισμός» — καί από τήν άλλη νά διαφημίζει τόν αποκρυσταλλισμό.

Ή διοίκηση στήν Έκκλησία

Ή Όρθόδοξη Έκκλησία πάντα λειτουργοϋσε μέ Συνόδους. Τό όρθόδοξο πνεϋμα είναι νά λειτουργηϊ ή Σύνοδος στήν Έκκλησία καί ή Γεροντική Σύναξη στά Μοναστήρια.

...

Δέν μπορεϊ ό αρχιεπίσκοπος ή ένας ήγούμενος νά κάνη ό,τι θέλει. Φωτίζει ό Θεός τόν έναν ιεράρχη ή προϊστάμενο για τό ένα θέμα, τόν άλλον για τό άλλο. Βλέπεις, καί οί τέσσερις Ευαγγελιστές συμπληρώνουν ό ένας τόν άλλον. Έτσι καί έδω λέει τήν γνώμη του ό καθένας, καί όταν υπάρχει αντίθετη γνώμη, καταχωρίζεται στά πρακτικά. Γιατί, όταν πρόκειται για μία απόφαση αντίθετη μέ τίς έντολές του Ευαγγελίου καί ένας δέν συμφωνηϊ, αν δέν ζητήση νά καταχωριστῆ ή γνώμη του, θά φαίνεται ότι συμφωνεί. Αν δέν συμφωνηϊ καί υπογράψη, χωρίς νά καταχωριστῆ ή γνώμη του, κάνει κακό καί φέρει ευθύνη: είναι ένοχος. Ένω, αν πῆ τήν γνώμη του, καί ή πλειοψηφία νά είναι αντίθετη, αυτός είναι έντάξει άπέναντι στον Θεό. Αν στήν Έκκλησία δέν λειτουργηϊ σωστά ή Σύνοδος ή στά Μοναστήρια ή Σύναξη, τότε ένω μιλοϋμε για όρθόδοξο πνεϋμα, έχουμε παπικό. Τό όρθόδοξο πνεϋμα είναι νά λήη καί νά καταχωρίξη ό καθένας τήν γνώμη του, όχι νά μή μιλάη, γιατί φοβάται, ή νά κολακεϋη, για νά τά έχη καλά μέ τόν αρχιεπίσκοπο ή μέ τόν ήγούμενο.

Γέροντος Παϊσίου Άγιορείτου,
Λόγοι, Τόμος Α' Μέ πόνο καί άγάπη για τόν σύγχρονο άνθρωπο, σελ. 329-330
Έκδ. Ίεροϋ Ήσυχαστηρίου «Ευαγγελιστής Ίωάννης ό Θεολόγος»,
Σουρωτή Θεσσαλονίκης

Νέα μορφή προσηλυτισμοῦ τῶν παπικῶν εἰς δάρος Ὁρθοδόξων

Τό παπικό τάγμα τῶν Καπουτσίνων μοναχῶν ἀποστέλλει τόν τελευταῖο καιρό σέ ἀνύποπτους Ἑλληνες Ὁρθοδόξους ἐπιστολές στά ἀγγλικά καί ἰταλικά ζητώντας τους νά ἐνισχύσουν τήν ἀνέγερση ναοῦ τοῦ προσφάτως ἀγιοποιηθέντος ἀπό τόν πάπα «Πάντρε Πίο».

Ἐντύπωση προξενεῖ τό γεγονός ὅτι οἱ ἐπιστολές ἀπευθύνονται ἐπωνύμως σέ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι καμμία σχέση δέν ἔχουν οὔτε εἶχαν μέ τόν παπισμό ἤ μέ τήν Ἰταλία.

Ἐάν αὐτό δέν εἶναι προσπάθεια ἀνέντιμου προσηλυτισμοῦ, τότε τί εἶναι;

Τί ἔχουν νά ποῦν, ἀλήθεια, ἐπ' αὐτοῦ οἱ λαλίστατοι συνήθως γιά τά δικαιώματα ὄλων τῶν ἄλλων πλὴν τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων, Παναγιώτης Δημητράς, Ἄννα Καραμάνου, «SOS-Ρατσισμός» καί ἄλλες παρόμοιες ὀργανώσεις;

Νεοκλῆς Σαρρῆς: Γίνονται βαπτίσεις μέ νονοῦς Μουσουλμάνους γιά νά προωθηθεῖ ἡ Ἑλληνοτουρκική φιλία

Ἄπιστευτο φαίνεται αὐτό πού ἀνέφερε σέ συνέντευξή του στήν τηλεόραση «High» (4.6.2002) ὁ γνωστός καθηγητής στό Πάντειο Πανεπιστήμιο κ. Νεοκλῆς Σαρρῆς. Τό μεταφέ-

ρουμε ἀπό τήν ἐφημερίδα «Ἐλεύθερη Ὦρα» (7.6.2002):

«Ὁ καθηγητής Οἰκονομίας τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Δημήτρης Μαργᾶς καί ἡ σύζυγός του Χαρά ἀπεφάσισαν νά βαπτίσουν τό γιό τους Μιχαήλ στό Πατριαρχεῖο, ὅπου τόν βάπτισε, δεδαίως, Μητροπολίτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Ὁ Μιχαήλ εἶχε δυό ἀναδόχους: Τόν Ἑλληνα Παναγιώτη Κουτσικό καί τήν Τουρκάλα Ἐβρού Σανθέρ. Στή βάπτιση παρέστη καί ὁ Γενικός Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος στήν Κωνσταντινούπολη κ. Παναγιώτης Καλογερόπουλος. Ξέρετε πῶς εἶναι τό ὠραῖο; Τό ὅτι ἡ Μουσουλμάνα Ἐβρού Σανθέρ εἶναι νονά τοῦ Μιχαήλ, τό ἐμφανίζουν ὡς ἔνδειξη τῆς Τουρκοελληνικῆς Φιλίας! Μετά τή βάπτιση οἱ γονεῖς καί οἱ ἀνάδοχοι ἐπισκέφθηκαν τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη, ὁ ὁποῖος **τούς συνεχάρη** καί τούς εἶπε ὅτι τό γεγονός πῶς μία Μουσουλμάνα ἔγινε νονά ἑνός Ὁρθοδόξου, εἶναι **ἐνδείξεις τουρκοελληνικῆς προσέγγισης** καί ὅτι πρέπει νά γίνει παράδειγμα σέ ὄλους, ὥστε νά ἀποκοτῶν καί ἕνα Μουσουλμάνο Ἀνάδοχο»!!...

Σημ. «Π»

Ἡ καταγγελία δυστυχῶς δέν διεψεύσθη. Ἐναντιῶς ἀπό τό παρελθόν ἔχουμε καί ἄλλα παραδείγματα ἐτεροδόξων πού ἔγιναν δεκτοί ὡς ἀνάδοχοι στό Φανάρι.

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Διμηνιαία ἔκδοση τοῦ συλλόγου «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ»
Ἐκδότης - ὑπεύθυνος κατὰ τόν νόμο: Ἡρακλῆς Λαμπρόπουλος
Σύμβουλος Ἐκδόσεως: Μοναχός Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης
Ἐπεύθυνος τυπογραφείου: Ἀθανάσιος Καγιᾶς (Ἐκδόσεις «Μυγδονία»)
Δαδάκη 18, Καλοχώρι Θεσσαλονίκης. Τηλ.: (0310) 754.254
Συνδρομές προαιρετικές.
Ἐπιστολές - Συνδρομές: Περιοδικόν ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ
Τ.Θ. 18407 – 540 03 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τά ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν τίς ἀπόψεις τῶν συντακτῶν τους

© ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση, ὑπό τόν ὄρον ὅτι θά ἀναφέρεται ρητῶς ἡ πηγή προελεύσεως.